

DEBRECZENI ÚJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII. ÉVFOLYAM 219. SZÁM

A magyar, német, olasz és japán külügyminiszterek történelmi rádiószózata a hármashatalmi egyezmény aláírásának 3. évfordulóján

Ribbentrop: Anglia, Amerika és Oroszország Európát akarja meghódítani!

Mussolini: A fasiszta köztársaság tovább harcol a végső győzelemig

Sigemicu: A tengelyhatalmak szempontjából ez a háború önvédelmi harc

Ghyczy Jenő: Továbbra is a becsület és a nemzet érdekeinek útján fogunk haladni

Megsemmisítették a németek a Dnyeperen átkelt szovjet csapatokat -- A délolaszországi arcvonalon ismét meghiusultak az ellenség támadásai

AZ ŐSZI IDŐ ELLENÉRE az egyes arcvonalakon igen élénk a haditevékenység. A keleti fronton a németek Dnyepropetrovszktól a Pripjet mocsarakig felmorzsolják a szovjet csapatokat. Ugyanez a sors érte azokat a szovjet alakulatokat, amelyek átkeltek a Dnyeperen. A német haderő nemcsak rugalmasságával tünt ki, de ellentámadásainak keménységével és eredményességével is.

A DIPLOMACIAI FRONTON is igen élénk a helyzet. A Német Távirati Iroda már előzően jelezte, hogy hétfőn Mussolini, Ribbentrop Ghyczy beszédet fog mondani, Mussolini mint olasz külügyminiszter, Ribbentrop, mint német birodalmi miniszter és Sigemicu pedig mint japán külügyminiszter intéz rádiószózatot a hármashatalmi egyezmény népeire.

MUSSOLINI BESZÉDEBEN keményen megbélyegezte azt a nemzetközi klikk-csoportot, amely néhány árulóval összeállva, átmenetileg epizódszerű korszakot idézett fel a köztársasági fasiszta Olaszország a megálázásnak ezeket a napjait ki fogja küszöbölni történelméből és vérevel mossa le a rajta esett szegényt. A köztársasági fasiszta kormány elhagyozott szándéka, hogy a Liotor-nyaláb jegyében minden erejével és hitével tovább harcol a végső győzelemig. A legnagyobb határozottsággal biztosította a német és japán bajtársakat, hogy a köztársasági fasiszta Olaszország a hármashatalmi egyezményt ugyanolyan buzgalommal és hittel fogja betartani, mint az elmúlt három esztendőben.

RIBBENTROP NEMET BIRODALMI KÜLÜGYMINISZTER a hármashatalmi egyezmény és a hozzája csatlakozott népek magas történelmi célkitűzéseiről beszélt. Hangoztatta, hogy Anglia, Amerika és Oroszország mindegyik maga részére akarja meghódítani Európát, míg a hármashatalmi egyezményben szövetséges államok a nemzetiségekre kiható döntő birkozásra álltak ki az önző és trüg hatalmakkal szemben az emberiség boldogabb jövőjéért!

SIGEMICU JAPAN KÜLÜGYMINISZTER is hasonló szellemben beszélt. Egyben megállapította, hogy a "engelyszövetség rendületlen marad, bármi következzék is. Japánnak szilárd határozása, hogy a közelhar-

cot az eredményes befejezésig folytatja.

GHYCZY JENŐ MAGYARORSZAG KÜLÜGYMINISZTERE is megemlékezett a hármashatalmi egyezmény aláírásának harmadik évfordulójáról. Nagyon fontos rádiószózatában hangoztatta, hogy az első világháború után Magyarországnak csak egyetlen célja lehetett: kiküzdeni az igazságtalanságok jóvátételét. A revíziót békés eszközökkel akarta kivívni, de a háború kitört, tovább terjedt és felborította egész világot. Számolni kell azzal is, hogy a küzdelem hevessége a döntésig még tovább fog fokozódni. A külügyminiszter végül a tengely iránti hűségét hangoztatta, kijelentette, hogy a nemzeti becsület és a nemzet érdekei irratlan törvényeinek hűséges betartása az a törhetetlen meggyőződése, hogy a jelenlegi világéges utón el kell jönni az igazságos béke-

Megsemmisítették a németek a Dnyeperen átkelt ellenséget

Berlin, szeptember 27. A Fülher főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli: A Kubán-hídfőnél a Szovjet helyi támadásai eredményeteinek maradtak. Az arcvonal mögött ismétellen partrattett ellenséges harci csoportokat felmorzsolttuk. Szaporozsjetől délkeletre az ellenség erős harci repülőgépek támogatása mellett gyaragsági és páncélos erőkkel támadott. Ott, ahol a Szovjet néhány helyen helyi betörést ért el, ezeket elreteszeltük. Kemény ellentámadásunk eredményesen végződött. Egy páncélos hadosztályt előretört a Szovjet keszenléti térségeibe és megsemmisített 11 páncélos és 62 löveget. A súlyos harcok még folynak. A Dnyeper-könyöktől a Pripjet-torkolatig az ellenség vasárnap ismét számos helyen megkísérelte, hogy átkeljen a Dnyeperen. A nagyjából sötétség alatt átkelt harci csoportokat azonnal megindult ellenlökések-

korszakának.

DEL-OLASZORSZAGBAN egyébként változatlanul áll a harc. Az ellenség a Salerno térségében levő hegységekben számos helyi támadást indítottak, de ezek súlyos veszteségek mellett mindig meghiusultak. A salernói hídfőnél amerikai és angol csapatok a Nápoly körül levő magaslatok birtokába akarnak jutni ezeket azonban a németek erősen tartják.

HERRIOROL HIRE JART, hogy egy délfranciaországi szenátoriumban meghalt. A hírt még nem erősítették meg.

A SZOVJET KORMANY Visinszky külügyi népbiztost nevezte ki az új szovjetségi Földközi-tengeri bizottság szovjetorosz tagjává. Nagybritanniát Harold Mac Milan képviseli, az Egyesült Államok és a francia felszabadító bizottság még nem neveztek ki képviselőjüket.

kel megsemmisítettük, vagy visszavetettük és szűk térre szorítottuk össze. A középső arcvonalszakaszokon az eddigi súlypontokon változatlan eredménnyel tartanak az elhárítóharcok. A Szovjet, amely itt részben új erőket vetett az ütközetbe, kemény harcokban nagy veszteségeket szenvedett. A keleti arcvonal többi részén a nap általában nyugodtan telt el.

A délolaszországi arcvonalon az ellenség a Salernótól északnyugatra és északkeletre fekvő hegységben számos helyi támadást indított, ezek azonban az ellenség súlyos veszteségei mellett meghiusultak. A keleti szakaszon harci csoportjaink a közlekedési berendezések szétrombolása után új átlásokba vonultak, anélkül, hogy az ellenség zavarta volna őket. Harci és zuhanóharci repülőgépek az Egri tengeren két rombolót súlyosan megrombaltak, egy kereskedelmi harci esüllyesztel-

tek és egy másik nagy teherhajót felgyújtottak. Egyes ellenséges zavaró repülőgépek az el-

mult éjjel néhány bombát dob-

tak nyugatnémet területre, csak csekély kár keletkezett. (MTI)

Mussolini: Olaszország tovább harcol a végső győzelemig

Róma, szeptember 27. (Német TI) A Duce a hármashatalmi egyezmény megkötésének évfordulója alkalmával a következő üzenetet intézte az olasz néphez:

Jó jelnek tekintem, hogy Olaszországba való visszatérésem egybeesik annak az egyezménynek az évfordulójával, amely a fasiszta Olaszországot, a nemzeti szocialista Németországot és a Tenna birodalmát felbonthatatlanul összekapcsolta egymással. A köztársasági fasiszta kormány elhatározott szándéka, hogy a Liotor-nyaláb jegyében minden erejével és azzal a hittel, amely Olaszországot mindenkor áthatotta, tovább harcoljon a végső győzelemig. Egy nemzetközi klikk-csoport, amely néhány árulóval összeállt, átmenetileg epizódszerű korszakot idézett fel, amelynek azonban a háború lefolyására döntő következményei lesznek, mert Olaszország immár képtelen alkotni magának arról a rombolásról, amely fenyegette. A

Ribbentrop rádióbeszéde a hármashatalmi egyezmény államaihoz

Berlin, szeptember 27. (Német TI) A hármashatalmi egyezmény megkötésének évfordulója alkalmából Ribbentrop német külügyminiszter rádióbeszédet intézett a hármashatalmi államaihoz. A beszéd szövege a következő:

Azok a népek, amelyek immár három esztendeje a hármashatalmi egyezménybe tömörültek, tisztában voltak vele, hogy ez a szent szövetséget kötnek, amely

legfelsőbb kötelezettséget jelent és egy napon túlük a legteljesebb harci próbatételeit is fogja követelni. Az egyezmény, mely Németország, Olaszország, Japán, Magyarország, Románia, Szlovákia, Bulgária és Horvátország népeit megállapodásra bírta, ennek megfelelően magas célt tűzött ki. Ez abban állt, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanul hátrébe helyezett népek beje-

legfelsőbb kötelezettséget jelent és egy napon túlük a legteljesebb harci próbatételeit is fogja követelni. Az egyezmény, mely Németország, Olaszország, Japán, Magyarország, Románia, Szlovákia, Bulgária és Horvátország népeit megállapodásra bírta, ennek megfelelően magas célt tűzött ki. Ez abban állt, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanul hátrébe helyezett népek beje-

legfelsőbb kötelezettséget jelent és egy napon túlük a legteljesebb harci próbatételeit is fogja követelni. Az egyezmény, mely Németország, Olaszország, Japán, Magyarország, Románia, Szlovákia, Bulgária és Horvátország népeit megállapodásra bírta, ennek megfelelően magas célt tűzött ki. Ez abban állt, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanul hátrébe helyezett népek beje-

legfelsőbb kötelezettséget jelent és egy napon túlük a legteljesebb harci próbatételeit is fogja követelni. Az egyezmény, mely Németország, Olaszország, Japán, Magyarország, Románia, Szlovákia, Bulgária és Horvátország népeit megállapodásra bírta, ennek megfelelően magas célt tűzött ki. Ez abban állt, hogy ezek a történelmi fejlődés részéről igazságtalanul hátrébe helyezett népek beje-

lentették az élethez való jog- legrosszabb értelemben, ezek kat és biztosítási akarják élet- voltak itt az indító okok. Így szükségleteiket az őket megillető került sor a mai nagy birkózásra, amely a hármasegységben szemben, amelyek földünk legnagyobb részén uralkodnak és azt zsíros jólétük szolgálá- tába állítják. Európában Né- metország és Olaszország szűk- tésre összehúzóva, nagyobbodó lakosságukat nem tudták kielé- gítően élemezni és ugyanez volt a helyzet Kelet-Ázsiában Ja- pánnal, melynek népe sziget- birodalmán nem tudta életlehe- tőségét megtalálni. A nem tel- tett népek azonban hiába tettek lépéseket és kísérleteket a bé- kes megoldásokra esztendőknél át a bírtokos népeknél.

— Mindig Anglia, Amerika, majd Oroszország szállt szem- be ezekkel a törekvésekkel. — vagyis olyan népek, amelyek e föld anyagi javaival túltel- meg vannak áldva. Az önzés, irigység és háleg törekvés ide- gen országok és népek féken- tartására, tehát hamisítatlan imperializmus éspedig a szó-

Japán az igazságosság megvalósítására törekszik Kelet-Ázsiában

Tokió, szeptember 27. (Német TI) Sigemicu külügyminiszter rádióbe- szédét intézte Németországhoz Rib- bentop külügyminiszter beszédével kapcsolatban. Sigemicu beszéde ele- jén megállapította, hogy a tengely- szövetség rendületlen marad, bármi következzék be. A tengelyhatalmak szempontjából ez a háború nem egyéb, mint önvédelmi harc. Az el- lenfelek nyíltan kijelentették hadi céljaikat, hogy olyan világszerkezet- et akarnak felállítani, amely meg- engedí nekik, hogy tetszés szerint kormányozzanak más nemzeteket és uralkodjanak felettük, továbbá, hogy megsemmisítsék a tengelyhatalma- kat, amelyek tervükkel szembe száll- tak.

Ez az emlékeztető nap alkalmas tehát arra, hangoztatta Sigemicu, hogy Japán megindítsa azt a szí- lárd elhatározását, hogy a közel- harcot az eredményes befejezésig

Német repülőket elpusztítottak egy szovjet repülőteret

Berlin, szeptember 27. (Né- met TI) Német és román repü- lőkötelek szeptember 26-án Melitopoltól északkeletre szét- verték szovjet keszenléti állá- sokat és megfigyelt eredmény- nyel súlyos támadásokat intéz- tek az erősen megszállt ellensé- ges repülőtámaszpontok ellen. A duvperi hídfőnél és Szmo- lenszk térségében az ellenség szintén nagy veszteségeket szenvedett harcra és közelharci repülőzredek folyamatos tá- madásai következtében. Ezenki- vül jelentékeny veszteségeket szenvedett lövegekben és utánpótlási járművekben. (MTI)

Berlin, szeptember 27. (Né- met TI) A német légi fegyver- nem köteléke szeptember 26-án a keleti arcvonal déli sza- kaszán kemény csapásokat mér- tek a Szovjet egyik arcvonal- beli repülőterére. Román felde- rítő repülőgépek megállapítot-

ták, hogy a repülőternek erős helyőrsége van. Német harcra és zuhanóharci zredek erre me- gterepítészerű nagy támadást in- téztek és valóságos bombaszö- nyegvet terítettek a szovjet repü- lőterre. A közvetlenül e tá- madás után felvett fényképfel- vételekből kitűnt, hogy 21 szov- jet repülőgép elpusztult és a földön vesztelő repülőgépek közül további 20 súlyosan megrongálódott. A repülőter üzem- berendezéseiben is a legsúlyo- sabb pusztításokat állapították meg. Ennek következtében, hogy a bolsevisták támadási előkészültre szánt szovjet légi erőket szétverték, megműsü- tek az ellenség tervbevett hadmű- veleti is. (MTI)

— Mig Keleten Japánt olyan térségekben, amelyekben Ang- liának és Amerikának sem földrajzi, sem néprajzi tekin- tetben semmi keresnivalója nin- csen, a szükséges újjárendezés- ben erőszakkal akarták meg- akadályozni, a mi világunkon Anglia és Amerika egyrészt Oroszországgal, másrészt, még pe- dig önző okokból, mindvégig a maga részére egyedül Európát akarja meghódítani. Az a há- rom hatalom tehát, amely anél- kül is a földfelület legnagyobb részét ellenőrizni akarja, amel- kül, hogy népeiknek ebből val-amilyen előnye volna, pusztán a hatalomra és jogosulatlan ha- szonra való sóvárgásból, amely uralkodó rétegeiket áthatja. — még hozzá a mi európai földré- szünket is meg akarja hódítani.

folytatja. Amire Japán törekszik Ke- let-Ázsiában, az az igazságosság megvalósítása, amely alkalmas meg- hozni nagy Kelet-Ázsiá nemzetei- nek, népeinek a békét és jólétet.

Tokió, szeptember 27. (Német TI) Sigemicu külügyminiszter Ribbentrop német külügyminiszterrel a Japán, Németország és Olaszország között kötött három hatalmi egyezmény aláírásának 3. évfordulója alkalmá- val táviratot kapott. A birodalmi külügyminiszter táviratában megem- lékezett a fényes győzelemről, ame- lyeket a tengelyhatalmak közös ell- enségükkel szemben kivívtak és ki- jelentette, hogy ezek a háborús eredmények nem csupán bizalmat nyújtanak a fényes végső győzelem- re e háborúban, amelyben a ten- gelyhatalmak nemzeti élete forog kockán, hanem biztosítják a tengely- nemzeteinek jövőjét, békéjét és sza- badságát. (MTI)

HIMLER SS BIRODALMI VEZETŐ RIGABAN

Riga, szeptember 27. (Német TI) Himler SS birodalmi vezető, a né- met rendőrség főnöke szeptember 23-án Rigába érkezett. Az üdvözlés után a Lovagházban többórás meg- beszézés volt, amelyen Lohes körzet-

A Gabonvásárló Rt.
rendelése, (irodája az István malomban.)
Vásárol és már most átvész- tengeri, olajmagvakat és kü- lönféle más magvakat.
Kő'csöndíjmentesen
Eseti csúszkát a gazdálkodás- ság rendelkezésére.

Apoló filmszínház
Az első nagy magyar, színe- szetes revü film, a legkedve- sebb magyar filmstárjaink!
Magyar kívánsághangverseny
Első ok. negyed 4. negyed 6. másod 8 órákor

Csokonai Színház
Kedden háromnegyed 7 órákor berletiszünetben
Egy nap a világ
Vaszary János óriási sikere mai története!

A MAI IZGALMAS ÉLET KÖZ- DELMEIBEN KIFARADT EGYE- NEK, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek igyanak reggelenkint éhgyomorra egy egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kér- dezze meg orvosát!

vezető, a keleti kerületek kormány- biztosa, valamint Riga és Kovno fő- biztosa is résztvett. Himler a meg- jelenteknek köszönetet mondott az eddig végzett munkájukért, majd tovább utazott Revalbe. (MTI)

MUSSOLINI BOLOGNÁBAN
Zürich, szeptember 27. (Bud. Tud.) Ide érkezett hírek szerint Mussolini Münchenen át Bol- ognába érkezett, ahol miniszte- rei és a helyi német hatóságok képviselői fogadták.

TERRORCELEKMEYEK SAVOYÁBAN

Genf, szeptember 27. (Bud. Tud.) A La Suisse szerint Savo- yában és környékén terrorce- lekmenyeket követnek el. Igy La Roche sor Foronban két lakost ismeretlen emberek megöl- tek. Azt hiszik, hogy tettüket politikai indító okokból követ- ték el. A német hatóságok szigorúan ügyvelnek a rendre. — Chamonixban a Mont Blanc- tömbhöz vezető utakat elzárták.

A jelenlegi helyzet megjavítását kéri a debreceni bádógosok

Hétfőn este igen népes ülést tar- tott a debreceni bádógos szakosztály Fazekas István elnöklésével. Az elnök üdvözölte a megjelente- ket, majd Podlóc György jegyző- könyvi és Balaski János pénztári jelentésének feloivasása után sor ke- rült az ülés egyetlen és legfonto- sabb pontjára: a hatóság által utal- ványozott anyagok kiosztására. Nehézmenyevte a szakosztály, hogy sokkal kevesebb anyagot utal- tak ki részére, mint amennyit a muljban. Ezért egyöntetű határozat hoztak, hogy beadványt intéz- nek az illetékes hatóságokhoz a mos- tani helyzet megjavítása érdekében. Az ülést Fazekas István elnök rekesztette be.

ELGÁZOLT A GÉPKOCSI EGY KEREKPÁROZÓ NŐISZABÓT A NAGYHIDON
Hétfőn délelőtt könnyen vég- zetessé válható gázolás történt a Nagyhid gázgyár felőli rész- szén. Szerdai Róza 26 éves nőis- zabó. Klapka-utca 17. szám alatti lakos kerékpárjával lefelé igyekezett a hírről, de vele szemben jött egy gépkocsi és el- gázolta. A kerékpár teljesen összetört és a nőiszabó súlyo- sérüléseket szenvedett melika- sán. Szerdai Rózát a mentők rú- szeítették elsősegélyben, majd kiszállították a sebészeti klini- kára, ahol felvették ápolás alá- gott. A rendőrség megindította a nyomozást a felelősség kérdé- sének tisztázására.

73 ÉVES A DÁN KIRÁLY
Stockholm, szeptember 27. (MTI) Keresztély dán király va-

Hungaria filmszínház
PROLONGALVA!
Latabár Kálmán vígjátéka:
Egy szoknya, egy nadrág
Előadások: 5 és 7 órákor.

Svájc megőrzi függetlenségét

Bern, szeptember 27. Svájci TI. Kobelt szövetségi tanácsos, hadügy- miniszter St. Gallenben beszédet mondott Svájc semlegességéről. Rá- mutatott arra, hogy valamennyi ka- tonai védelmi intézkedésnek első sor- ban az a célja, hogy amíg csak je- hetséges, fenntartsák az ország bé- kéjét és a lakosságot megóvják a háború borzalmaival. Csak egy jel- szavunk van: minden helyzetben a támadással szemben ellenállunk és harcolunk. — mondotta — ezen sem- miféle kormány nem változtathat. A fegyveres erő aktív, a polgári lakos- ság passzív ellenállást tanúsít. A há- ború szenvedései és nélkülözései nem tarthatnak vissza attól — folytatta Kobel szövetségi tanácsos — hogy bátran teljesítsük a semlegességgel járó kötelességeinket és a független- ségünk ellen irányuló támadásokat egyesült erővel kivédjük. A felett sem lehet kétség nálunk, hogy hatá- rozottan visszatartunk minden rel- szólítást, amellyel arra akarnának

Feneketlen hordóvá vált a bolsevista támadás

Berlin, szeptember 27. A Német TI. katonai munkatársa írja: Az idén március és április hónapokban a nagy német vezérkar munkája, a hogy azt ma látjuk elsőrendű célül tüzte ki, hogy 1943-44 telére a leg- kedvezőbb előfeltételeket biztosítsa és a kezében lévő keleti területeket a legmesszebbmenő formában hatá- sos fegyverként használja fel. Csak Ebből a szempontból ítéltethjük meg helyesen a német elszakadó mozdu- latokat, valamint a német csapatok mozgékony harcmodorát. A német vezetés ugyan nagy terepet engedett át az ellenségnek, ezzel azonban kényszerítették az ellenfelet arra, hogy előbbre törjön saját területeik- nek távlatából könnyebben hozzáfér- hető terepre. A keleti háború törté- nelmének egyik legérdekesebb feje- zete az a harc: a szívós, erőyes né- met ellenállás sokkal többet beve- tésére kényszerítette a szovjetet, mint eredetileg tervezte és ennyi

Hull Moszkvába utazik

Washington, szeptember 27. (Bud. Tud.) Sumner Welles visszalépése után Cordell Hull véglegesen elhatározta, hogy Moszkvába utazik. Eddigi ma-

III. Viktor Emánuel, Umberto trónörökös és Badoglio marsall Dél-Olaszországban van

London, szeptember 27. A Nemzetközi Sajtó Tudósító je- lentli: A Reuter egyik tudósító- ja, Gordon Waterfield vasár- nap táviratot küldött Brindisi- ből, amelyben azt jelentli, hogy Viktor Emánuel király, Umber- to trónörökös és Badoglio tá- bornagy körülbelül egy hónap óta egy délolaszországi város- ban tartózkodnak, amely jelen- leg a szövetségesek kezén van. Lehetséges. — mondja a távirat — hogy a király tovább megy észak felé, ha aszövetségesek- nek sikerül elfoglalni bizonyos fontos városokat. Tervebe vették a Rómába való visszatérést is, ha az események lehetővé tes- zik.

ÜTKÖZET AZ EGEI TEN- GEREN
Berlin, szeptember 27. (Né- met TI) Német harc repülőgép- ek szeptember 26-án az Egei tenger déli részén ellenséges hajókat támadtak. Egy rombo- lót a hajó közepén két bomba- találat súlyosan megrongált. — Három további hadi jármű tel- találatot kapott. Nét további szállítóhajót harci repülőgépek súlyosan eltaláltak. (MTI)

Vígyszínház
Ma 5 és 7 órákor a legérdeke- sebb, a legszórakoztatóbb ma- gyar film:
Fűszer és esemege
Fősz.: Szörényi Éva — Jávor — Somlay — Vizváry Mária.

rávenni, hogy engedélyezzük idegen csapatok átvonulását. Országunkon az erőszakos átvonulási kísérletet fegyverrel akadályoznánk meg. — Ugyanigy kötelességünk az is, hogy az országunk felett légi úton történő csapatzállások ellen küzdjünk. Ha a semlegesség megsértésének ez a módja nem is akadályozható meg, mégis minden rendelkezésre álló erő- közzel meg kell nehezítenünk. Nem ismerünk feltételes, hanem csak tényleges és fegyveres semlegességet. Olaszország formális fegyverletétele — folytatta Kobelt — nem a békét, hanem a hadszíntért hozta közelebb hozzánk. A szövetségi tanács szük- ségesnek látta, hogy részleges moz- gósítást rendeljen el. Ez nem ok a nyugtalanságra, ellenkezőleg, minél nagyobb a katonai készültségünk, annál kevésebb fenyegeti a háború országunkat. A szövetségi tanácsos végül biztosította hallgatóságát, — hogy szakadatlan éberséggel őrköd- jenek Svájc semlegessége felett.

erő nem is állt az arcvonal közelé- ben rendelkezésére. A szovjet offen- zíva erejének esetleges megbénulása olyan veszélyt jelentett, amely a szovjet hadvezetést állandóan arra kényszerítette, hogy tartalékaiból merítsen, pedig azokat sokkal mesz- sebbmenő és későbbi tervek szolgál- tatába kívánta állítani, nem pedig a nyári offenzíva kereteinek kitöl- tésére. A szovjet nagy támadási ak- ciója ezzel a legjobb úton van arra, hogy hamarosan feneketlen hordóvá alakuljon. Német részről nem beszu- lik alá ennek vállalkozásnak az ere- jét. Az események fejleményei és a német tervek alapján azonban fel- tételezhető, hogy a szovjet előretö- rés ellen nem ott emelnek gátat, a hol a szovjet vezetés saját elha- tározása alapján megindítaná a tél- hadjáratot, hanem egyedül ott, ahol a német hadvezetés ezt a gátat meg- teremtetten.

gatartása azzal magyarázható, hogy nem akarta hosszabb időre Washingtont elhagyni, hogy szállt Sumner Wellest helyet- esként kelljen otthagyni.

sánap csendes visszavonul- ságban ünnepelte meg 73. szü- letésnapját a Sorgenfri kastély- ban. Gordon Waterfield vasár- nap táviratot küldött Brindisi- ből, amelyben azt jelentli, hogy Viktor Emánuel király, Umber- to trónörökös és Badoglio tá- bornagy körülbelül egy hónap óta egy délolaszországi város- ban tartózkodnak, amely jelen- leg a szövetségesek kezén van. Lehetséges. — mondja a távirat — hogy a király tovább megy észak felé, ha aszövetségesek- nek sikerül elfoglalni bizonyos fontos városokat. Tervebe vették a Rómába való visszatérést is, ha az események lehetővé tes- zik.

is fo

Magyarország törhetetlen hűséggel kitart a tengelyhatalmak mellett

A becsület és a nemzet érdekeinek utján fogunk továbbra is haladni — mondotta Ghyczy Jenő külügyminiszter első rádióbeszédében

Budapest, szeptember 27. MTI jelenti: Ghyczy Jenő külügyminiszter hétfőn délután beszélt először a magyar rádióban. A miniszter beszéde elmondására délután 5 óra előtt érkezett a Magyar Rádió Sándor-utcai székháza elé. A székház kapujában *vitéz Naray Antal*, a MTI és a Rádió elnöke fogadta és vezette a Stúdió épületébe. A stúdió épületében a külügyminisztert *Kuzmich Gábor*, a Posta vezérigazgatója, valamint *dr. Frigyesy János*, a Rádió igazgatója fogadta és kalauzolta a 3-as számú stúdióba, ahol aztán a miniszter elmondotta beszédét.

— Ma három esztendeje írták alá Németország, Olaszország és Japán képviselői a háromhatalmi egyezményt. Nem mehetünk el ez évforduló mellett anélkül, hogy meg ne emlékezzünk erről a fontos politikai aktusról és rövid visszapillantást ne vessünk azokra a körülményekre, amelyek ezt létrehozták. Az első világháborút rossz békék követték, amelyek csak megterítették azokat a súlyos csapásokat, melyeket a háború maga után vont. A rossz béke újabb feszültségek és újabb bonyodalmak forrásává vált. A német népet húszéves béklyóba verték. Csak a csodálatos akaraterejű vezérrel követve félelmetes erővel rázta le magáról a bilincseket és elindult fejlődésének arra az útjára, amelynek célja az élni, az érvényesülni akarat volt. Ezen az úton az érdekközösség alapján találkozott Olaszországgal és Japánnal. Magyarországot az első világháború veszteségei között a legsúlyosabb és legigazságtalanabb békeszerződés sújtotta. Ennek következtében a magyar politikának csak egyetlen célja lehetett: kiküzdenni az igazságtalanságok jóvátételét. Nemcsak a magyar kormányoknak, de az egész magyar népnek húsz éven át következetesen vallott programja volt a békés revízió. De hiába fordult ezzel a jogos kívánsággal a nemzetek szövetségéhez, melynek feladata a béke fenntartása és a bonyodalmak forrásainak kiküszöbölése volt, nem talált meghallgatásra. A nemzetek szövetsége nem teljesítette ezt a feladatot, hiába rendelkezett a békés revízióról az alapokmány 19. szakasza, amelynek alkalmazása *hivatva* lett volna elejét venni a helyzet teljes elmérgesedésének. Javulást Magyarországnak csak a két bécsi döntés hozott. Ez a javulás és jóvátétel pedig élet-szükséglet volt számára, mert csak így tudta a magyarság másfélmillió magyar lélek visszaesetelésével számban és erőben meggyarapodva állami és nemzeti létét biztosítani, hagyományos függetlenségét és intézményeit, a keresztény kultúrát fenntartani. Így biztosította magának a Kárpátok medencéjében azt a helyet, amely őt számaránya, központi elhelyezkedése és eddigi teljesítményei alapján megilletik. A háromhatalmi egyezmény célja, a háború kiterjesztésének megakadályozása volt. De a háború a maga kérelhetetlen logikájával mégis tovább terjedt és felborította egész világunkat. A harc azóta is folyik, milliók állnak fegy-

verben. A küzdelem hevessége minden képzeletet felülmúl és számolnunk kell azzal, hogy a végső döntésig még tovább fog fokozódni. Megindultán és megilletődéssel állunk a hősiesség és a szenvedések láttán, amelyekből erőnkhez mérten mi is becsülettel kivettük a részünket és nemzeti létünk és az európai kultúra fenntartásáért folyó küzdelemben továbbra is helytállunk. Gondoljunk ebben az órában a baráti népek felé szállt és az együttérzés, a nagybecsűlés, az emberi szolidaritás őszinte megnyilatkozásait tolmácsolják mindazoknak, akik fegyverrel a kezben, vagy a súlyos megpróbáltatások közepette végezve mindennapi munkájukat teljesítik kötelességüket és küzdenek a jobb, az igazságosabb jövőért.

Politikánkat a változó helyzet közepette is változatlan szempontok határozzák meg. A nemzeti becsület és nemzeti érdekek iratlan törvényeinek hűséges betartása az a törhetetlen meggyőződés, hogy a jelenlegi világegyetem után el kell jönni az igazságos béke korszakának, amely minden nemzetnek, nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt biztosítja az életlehetőséget és boldogulást. Hiszünk a keresztény civilizáció, az európai műveltség érdekében és erejében, a jószándékú emberek erőfeszítéseinek és áldozatainak sikerében. Ezen az úton jártunk eddig és ezen az úton, a becsület és a nemzet érdekeinek útján fogunk továbbra is haladni.

A beszéd után a rádióban felcsendültek a Szózat hangjai.

Szinyei Merse kultuszminiszter beszéde a Zeneművészeti Főiskola tanévnyitásán

Budapest, szeptember 27. Az Országos Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hétfőn délelőtt tartotta tanévnyitó ünnepélyét. Az ünnepély előtt Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter a főiskola tanácstermében, a tanári kar jelenlétében beiktatta főigazgató-tisztségébe a főiskola új főigazgatóját, Zathureczky Edét.

Szinyei Merse Jenő az ünnepségen a következő beszédet mondta:

— Zeneművészeti Főiskola főigazgatója a magyar zenei élet óra és irányítója. Óriási felelősség fűződik ehhez a tiszteletreméltó pozícióhoz és a nemzet egyetemes fejlődése érdekében sem közömbös, hogy a főigazgató milyen szellemet sugároz szíjjel.

— A Zeneművészeti Főiskola szellemének mindenekelőtt magyarnak, egyben európainak kell lennie. A villágszerte magasra értékelt magyar muzsika a magyar népzene forrásából nőtt fel. Utja rengeteg akadályon és sziklán tört meg. Ha a magyar zene útjába még ezután is akadályok gördülnek, le kell azokat küzdeni, mert ha a Zeneművészeti

Főiskola falai közt nem tudna érvényesülni a magyar zene, akkor saját otthonunkban sem lennénk odahaza.

— Ennek az épületnek a falai közül nem szabad kikerülnie olyan fiatal művészeknek, aki nem ismeri a magyar zenei anyanyelvet és nem tud rajta szólni. Magyarságunk és megmaradásunk kérdése egy! Hagyományaink megtagadása egyértelmű lenne nemzeti életünk és függetlenségünk feladásával. Itt kapcsolódik bele a Zeneművészeti Főiskola programja az általános nevelés kérdéseibe is. A főigazgató feladata lehet nagyon kényelmes, ha megelégszik a pusztán parádával, azonban igen súlyos, ha hivatásának és kötelességének tekintti azt. Tudom, hogy Zathureczky Edé, az új főigazgató jól ismeri a Zeneművészeti Főiskola jövő feladatait, átérti a magyar élet és tudja, mit követel tőlünk a haza.

A miniszter beszéde után Zathureczky Edé emelkedett szólásra és rámutatott arra, hogy a magyar zenei élet sohasem volt híján és ma sincs híján a jelentékeny művészi és vezető egyéniségeknek.

Meghalt id. Kertész István

Debrecen város közgyűlésének és a református presbitérium legrégebbi tagja

Nagy gyászra van Debrecen gazdátársadalmának és egész közéletének: hosszas szenvedés után hétfőn reggel a Betűlen-utca 49. szám alatti lakásban elhunyt idős **Kertész István** gazdálkodó, törvényhatósági bizottsági tag és református presbitérium tagja volt a 75 éves Kertész István, aki munkás életének túlnyomórészt az élethivatást jelentő gazdálkodáson túlmenően a köz szolgálatának szentelte. Id. Kertész István egyik legrégebbi tagja volt Debrecen város törvényhatósági bizottságának és a református egyház presbitériumának. Teljes félévszázadon át viselte mindkét megismerő megbízatást. Ötven esztendővel ezelőtt becsülettel és eredményesen a város közgyűlésében és a református egyház presbitériumában: önmagában bi-

zonysága annak, hogy tevékenységével mindig városa és egyháza érdekeit igyekezett előbbre vinni. Fiatalabb éveiben id. Kertész István elnöke volt a Juhartógazdák Egyesületének. A Debreceni Gazdasági Egyesületnek pedig évtizedeken keresztül választmányi tagja volt. A lelkiismeret és pontosság embere volt. Sohasem hiányzott egyetlen városi közgyűlésről, vagy presbitériális ülésről sem. Szelíd, csendes, jószándékú ember volt. A legboldogabb családi életet élte feleségével, a náduvári Demjén Ágnessel. Elhunytát a nagy debreceni Kertész-családon kívül **Nyilas Ferenc**, akinek apósa volt és kiterjedt debreceni rokonság gyászolja. Temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből és a gyászbeszédet **Farkas Pál** lelkipásztor mondja.

--- Rendkívül érdekes

és hiteles képtudósítások a bombázott német

városokról a SIGNAL

legújabb számában.

Ezenkívül a Nöbeldijas

dr. Carrel terve az új

ember megteremtéséről.

--- Német katonák Singa-

purban. --- Titkos bolse-

vista szervezkedés

leleplezése.

--- Ködszóró ütegek! stb. ---

Signal

kapható mindenütt.

Ára 50 fillér.

Január 1-től megkezdzi a szegedi egyetem jogi és államtudományi kara működését

A Magyar Tudósító jelenti: Dr. Frölich Pál, a szegedi egyetem rektora az egyetemi tanév megnyitó ünnepségen bejelentette, hogy a kormány az 1944. évi állami költségvetés tervezetében a Horthy Miklós Tudományegyetem jogi és államtudományi karának első évfolyamára szóló költségét felvette. Ezzel a szegedi egyetem január 1-től

kezdve ismét négyfakultásos egyetemmé válik és a második félévben a jogi karon meg is kezdik az előadásokat. Ugyancsak bejelentette a rektor, hogy a szegedi idegklinikai építését még az őszyamán megkezdik. Az egyetem ünnepségen, úgyszintén Szeged városában nagy örömet keltett a kormány elhatározása.

A kistemplomi konferencia első napja

Siposs Károly lelkész érdekes előadás:

A kistemplomi református egyház rész hitmélítő konferenciája szép lendülettel indult meg hétfőn délután. Az ünnepélyes megnyitást alkalmából a templom zsúfolásig megtelt egyháztagokkal, akik számára bevezetésül Uray Sándor református lelkipásztor tartott istentiszteletet, majd megnyitóbeszédet mondott és üdvözölte a megjelent konferenciális résztvevőket.

Ezután Siposs Károly, a nyilas-telepi református egyházrész új lelkipásztor tartott érdekes hitmélítő előadást „A biblia, a csendesóra és a háziáhitat” címmel. Előadásában arról szölt, hogy a csend a mai zaklatott, háborgó világban úgy testileg, mint lelkileg szükséges. Az az igazi csend, ha Isten közelében vagyunk, mert ő mindig megnyugtat bennünket a biblián keresztül és tanácsot ad.

— Azért zajos az életünk, — mondotta — mert távol vagyunk Istentől. Nem a testünk, hanem a lelkünk beteg. Ép testben, ép lélek — szól a régi közmondás, — a lelkünk azonban csak akkor egészséges, ha bibliából táplálkozik. A csendes óra a lélek gyógyítója és a lelki betegségek orvosója.

Hangoztatta a lelkipásztor, ha a világ urai, vezetői órákat tartottak

volna, akkor ma nem lenne háború és gyűlölködés, hanem testvéri megértés és béke. A csendes óra az Istennel való foglalatalkodás, biblia olvasás, akár magános, akár csoportos az.

Rámutatott végül, hogy egyesek szeretik a gyermekszobát emlegetni, mint az emberi műveltség fokmérőjét, amely meglátszik az egyén egész lelki tükröződésén. De az is meglátszik szokott e választi rendszeresen bibliát olvasni, csendesórát, benső elmélyülést tartani. A biblia azért nagy áldás, mert a zajos világban csak ezzel és egyedül ezen keresztül tudunk elcsendesedni.

A rendkívül eleven és megragadó előadás után, mely egyben a legújabb debreceni lelkésznek kistemplomi bemutatója volt, többen szólottak hozzá az érdekes kérdéshez. Így Farkas Pál püspöki másodlelkész, Nagy István diakonisszaintézeti igazgató, dr. Kertész Endre járásbírósi elnök, Török István segédlelkész és még sokan mások.

Ma délután Svinger Jenő, a tiszánmenni református egyházkerület missziói előadója tart értekezletet „A biblia és az ifjúság” címmel, holnap pedig ugyancsak 5 „A biblia és az egyházhűség”-ről fog beszélni a konferencia keretében.

Megelégedéssel távoztak a német egyetemi hallgatók Debrecenből és a Hortobágyról

Részletesen beszámoltunk arról, hogy szombaton délelőtt dr. **Alfréd Horskotte** tartalékos főhadnagy vezetésével egy 12 főből álló német egyetemi hallgató érkezett Debrecenbe. Ezek a német egyetemi hallgatók a most dúló világháború valamelyik frontján kivétel nélkül résztvettek és rokkantá váltak. Németország összes egyeteméről egy-egy hadrokkant hallgató képviselte ezen a kiránduláson és a Magyar Diákszövetség meghívására jöttek Magyarországra. Először a Balaton mellékén töltötték néhány napot, majd a magyar fővárosból a debreceni egyetemi ifjúság meghívására jöttek Debrecenbe és a Hortobágyra, hogy itt a magyar nép életét behatóan tanulmányozzák.

Vasárnap délelőtt a város nevezetességeit, de különösképpen a Déri-múzeumot és a Kollégiumot tekintették meg. Délelőtt a Páll-sörözőben ebédelték, délután pedig dr. **Lengyel Imre**, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója és **Patta János** egyetemi vezér kíséretében a Hortobágyra rándultak ki. Itt a ménest és a rackanyájakat tekintették meg, majd fogatokkal bejárták a Hortobágy nevezetesebb részeit. Tekintettel arra, hogy a 12-es

létszámában a németek összes fegyverneme képviselve volt, — különösen a lovasított fegyvernemek tartalékosai érezték jól magukat, mert lovas szenvedélyeiket kielégíthették a remek méneken.

Az eső elálltával gyönyörű hortobágyi naplementét láttak a német vendégek, akik nem tudtak betelni a pusztai szépséggel. Este a csárdában vacsoráztak és igen jó hangulatban töltötték az időt. Mindannyian nagyon meg voltak elégedve a látottakkal és kijelentették, hogy a magyar népet Debrecenben és a Hortobágyon keresztül ismerték meg valóságában és a sors bármire vesse is őket, erről a magyar népről sohasem feledkeznek meg.

A jól sikerült kirándulás után ismét visszatértek Debrecenbe és itt a Német Tudományos Intézetben tettek látogatást. Eppen itt tartózkodott az egyik debreceni magasrangú törzstiszt, aki csak a napokban tért vissza a keleti frontról. A német rokkant egyetemi hallgatók a törzstiszttel hosszasan elbeszélgettek harctéri élményeiről. A német vendégek Debrecenből Budapestre és onnan haza utaznak.

A homokkeri egyházzsír tanácsulése

A homokkeri egyházzsír Kovács József lelkész és dr. Balogh Sándor főjegyző egyházzsír tanácsulést tartott. Jelen voltak: Vitéz Nagy Pál, Patay József, Madarász János, Pocsay Gábor presbiterek. Bányai Zoltán s. lelkész és az egyházzsír tanácsosok. Ennek, Biblia olvasás és ima után dr. Balogh Sándor nyitotta meg a tanácsulést. Kovács József lelkész kegyeletos szavakkal emlékezett meg az elhunyt Borsos János egyházzsír tanácsosról, kinek vallásossága, ebből fakadó buzgósága példaképpen szolgálhat. Indítványozta érdemeit jegyzőkönyvbe foglalni és családjához részvétiratot intézni. Következett a lelkész jelentés az egyházzsír negyedévi munkájáról. Ennek kiemelkedő pontja a gyülekezet tagjainak látogatása. A vezető lelkész 126 családnál végzett látogatást. Koncz Dániel, Pocsay Gábor presbiterek és Papp Zsigmond egyházzsír tanácsos

kiséretében. A Wolaffka-telepen az egyházzsír és város támogatásával napközi otthonot állítottak fel, amely igen áldozatos tevékenységet fejtett ki. A lelkész jelentést tudomásul vették. Beismisioi munkajutók kapcsolatán előterjesztet. Bibliakörök a m. három helyen: Homokkeriben, Kerektelepen és Boldogkertben tartása. Vasárnapi iskola, levelező istentiszteletek tartására és az evangélikus konferenciára, melynek keretében női és férfi szövetség megalakítása indítványoztatott és előkészítő bizottságot küldtek ki. Felolvasták a presbitérium átiratát az áttérések szabályozásáról és tudomásul vették. A zilahi és szemerekeresztési ref. egyházak segélykérő leveleit, az egyházzsír tanácsa 10—10 pengő segélyt szavazott meg. Kulcsár Ferenc tanácsos indítványára a tanács tagjai még 45 pengő 10 fillért adtak hozzá. Ezzel az ülés véget ért.

„Ezermester” bemutatója Debrecenben

Érdekes találmány - bemutatót rendezett vasárnap Debrecenben szakemberek, mérnökök és a sajtó képviselői előtt **Simai István** ismertnevű magyar tudós, feltaláló. A kiváló feltaláló 22 zseniális szabadalmát ismertette és mutatta be.

Különösen nagy sikere volt saját készítményű lemezekből kapcsok segítségével szétszedhető és összerakható, mozgólakásának, mely kerekre szerelve motorral hajtható is. Egy 5x5 méteres méretű helyiség 12 lapból áll, az új anyag, melyből a lapok, tető és padló, valamint a szoba oldalai egyaránt készülnek, homok és bizonyos vegyi anyagból állítható össze és előállítás rendkívül olcsó. A préselt vékony lemezfalak kitűnő hőszigetelők és villanyárammal maguk a falak fűthetők és hűthetők. A feltaláló ennek az

olcsó és korlátlan mennyiségben előállítható anyagnak a gitségével kívánja a lakáshiány megoldását.

Érdekes új tüzelő anyaga is, mely a levegő oxigénjének elvonásával olt s ezáltal elkerülhető teszi a vízsugarak által oltás közben okozott kárt. A gáztroponómia forradalmi újítását jelentő iz- és vitamin anyaga. Bármilyen ételnek tetszésszerűtől ízt ad. Például burgonyának gesztenye, vagy sült csirke-ízt vízben feloldott porokkal való átfőzés által. Ezek az izporok a szükséges napi vitaminyagokat is tartalmazzák. Praktikus az ő hősemlegesítő kenőcs, mellyel há bekenik a testet, különbözősége válik hideg és meleg iránt egyaránt. A legnagyobb jövőt azonban elektromos fényirógépének jósolhatjuk, mely a levegőre ír és fest különböző

színeket. Ötletes a zsebtelefonja, de a feltaláló legbüszkébb egy szerkezetére, mely a legfeszebb, baktériumoktól szűrt levegőt pumpálja a földalatti üregbe többszáz méterre ható nyomással. Ennek jelentőségét főleg abban látja **Simai**, mivel nézete szerint a jövő háborújának terepe a földalatti térség lesz és meglepetésszerűen országok alterét foglalja el az ellenséges hadsereg. A szárazföld, víz és levegő után az új hadtérp a földalatti térség lesz és ennél a műveletnél nélkülözhetetlen lesz légszívó készüléke, mely friss levegővel árasztja el a földalatti terepet.

Simai István, aki többszáz találmányával érdemelte ki az ötletember nevet, decemberben vándorkiállítás rendezésével találományaival és akkor Debrecenbe is

A nyomozás megindult

Néhány nappal ezelőtt Tiszardos községből Debrecenbe érkezett **Sándor András** cipészmeister, hogy itt a foglalkozásával járó ügyes-bajos dolgait elintézzék. **Sándor** egész nap látott is, futott is eleget a városban, úgyhogy este, amikor betért a Kossuth-vendéglőbe, ingadozó térdekkal rogyott le az asztalhoz, hogy korgó gyomrát egy kicsit enyhítse. Nemsokára megérkezett a vászora és az egyszerű cipészmeister mohó étvágygal kezdett az evéshez. Egy-egy kanál elfogyasztása után a meglegedettség tükröződött ki arcára és észre sem vette, hogy asztalához egy „jölfésült” fiatalember telepedett le, ki nyomban bort rendelt két pohárral. Csak arra figyelt fel, amikor a fiatalember mindkét poharat megtöltötte és megkínálta. Az izletes falatokra nagyon jól esett a bor, **Sándor András** a poharat felemelte és koccintott is az ismeretlen fiatalemberrel. A következő pillanatban már úgy ültek az asztalnál, mintha világéletükben mindig ismerték volna egymást, koccintgattak, közben a fiatalember áléllta a tisztardosi cipészmeistert. Nagyszerűen megértették egymást. Egyszer azonban a fiatalember elűnt és hosszasan várokkozás után **Sándor András** is úgy határozott, hogy távozik. A szerencsétlen cipészmeister csak ekkor döbbent rá, hogy a nagy ölelgetések és koccintások közepette elűnt zsebéből a pénztárcája, amelyben több, mint ezer pengő és igen fontos iratok voltak. Tehetetlen dühében nem tehetett mást, mint besétált a rendőrség központi ügyeletére, hol ismeretlen tettes ellen feljelentést tett. Ezek után bizonyára **Sándor András** is megtanulja, hogy vendéglőben nem érdemes idegen emberekkel ismeretséget kötni és különösképpen borozgatni, ha zsebet százok duzzasztják. A megadott személyleírás alapján a rendőrség a nyomozást megindította a barátságos borozgató jólfésült zsebmetsző kézrekerítésére.

OLVASSA minden délelőtt a Tiszántúli Déli Hírlapot.

NEMZETVÉDELEM

A föld és annak haszna

Régen tudott dolog, hogy aké a föld, azé a haza. A földdel áll, vagy bukik egy nemzet élete, fennmaradása és boldogulása. A magyar föld csak a magyaroké lehet, ha azt akarjuk, hogy nemzetünk fennmaradjon. Magyaroké olyan értelemben, hogy számáranyunknak megfelelően mi birtokoljuk a földet és annak hasznát mi magyarok élvezzük elsősorban.

Ezen a téren az utóbbi húsz esztendő hallatlan eredményeket ért el.

Az eredmények biztatók, de még mindig igen sok a tennivaló.

Emberfeletten sok a kérdés, mely feleletre vár és megoldást sürgetnek olyan adottságok, melyek csak magyar szempontok szerint oldhatók meg.

Az első világháború előtti esztendőben olyan szédületes mértékben csuzzott ki a talaj a szó szoros értelmében a magyar faj lába alól, hogy egyetlen más nemzet országában a földnek erre példa nem volt. Ha valahol, valamire eladódva vált az ország területén egy, egy nagyobb birtok, vagy apró sáv a falusi határok mentén, szinte kivétel nélkül idegenek kezére jutott. Más államok bankjai adták ezekre a vásároknak a pénzt szinte számolatlanul és nem csoda, ha háborzongató adatokat tudnánk szolgáltatni például arra, hogy Erdély területén az utolsó ötven esztendőben milyen gazdák ment keresztül a magyar föld.

Vehette boldog, boldogtalan, de elsősorban azok a boldogok vették, akiknek pénztelenségükben is rendelkezésre állott külföldi összeköttetésre a pénz. A boldogtalan magyarok nem is gondolhattak arra, hogy földet szerezzenek, mert pénzüik nem volt, az itthoni pénzügyek gen kevés kivétellel szóba se állottak a földnélküli magyar jánossokkal, első és másodikban ok maguk is felcsaptak birtokosoknak és derűre, borúra vásárolták a földet ott, ahol egy mód adódott rá. Nem vitás, hogy a zsidóság is nagy lendülettel vetette magát a birtokvásárlásra, melynek keserves árát aztán most ismét a mohó étvágyban.

Pénzüik volt, vagy pénzt kaptak rendelkezésre bármikor, így érthető az az érhetlenség, hogy az a réteg mely soha agrár rétege nem volt és nem lehetett Magyarországnak, a földbirtok jóhánycádt kézben tarthatta. Tudjuk, hogy sok esetben egészen jó munkát is végeztek, mert megadták a földnek azt, amire a földnek szüksége volt, de ez még nem jogcím arra, hogy a földtelen magyarok elől ok is elvehették a földet.

Tünődik az ember és arra a gondolatra jön, hogy vajon volt-e egyáltalán gondolata az akkori magyar életnek olyan irányban is, hogy mentük a fajtánkat áldozatok árán is. Sajnos, azt kell megállapítani, hogy nem sok ilyen gondolat született a boldogtalan béke boldogok látszó napjaiban, mert adták szőszért, borért a földet és földbirtokot, de senkinek eszébe nem ju-

tott, hogy magyar paraszt is ott van kéré a jussát, megdolgozna a földet, csak egy kevés segítséget kérne és vána azoktól, akik erre hivottak!

Példák sorát lehetne felhozni, hogy milyen ügyek foglalkoztatták akkor a nemzet egyetemességét, a követek nagy táborát az ország-házban, csak éppen a magyar sors-tragédiák nem érdekeltek senkit a világon.

Tudunk nem egy olyan esetről, hogy valami szürke és névtelen kis bankfiskális volt mondjuk a Dunán-túl és márol holnapra háromezer holdas birtok ura lehetett, mert a nyakig eladósodott gróf már a kamatokat se tudta fizetni, a bank követelte a magáét és akkor fillér nélkül elvállalta a birtok uraságát az „új földes úr”, aki a háromezer holdból ötszázat nyomban parcelálztatott, a gazdasági épületek egy részét lebontatta és megoldódott az élete, mert szinte teher nélkül a sajátja lett az „ősi birtok”. Nem egy de a példák özönét lehetne hozni, ami azt mutatja, hogy szakemberek és hozzáértők kezében a magyar nép sorsán is sokat lehetett volna enyhíteni és ezer, meg ezer magyar család nem vette volna a vándorbotot a kezébe, hogy túl a tengereken keressen magának új hazát. A föld és annak haszna idegenek kezébe jutott és ezek az idegenek, amint a trianoni kegyetlen végzés eljött, ellenünk fordították a magyar földet és annak hasznát. Holott a magyar föld és annak haszna egyetlen egy célt szolgálhatott volna, a magyar haza felemelését és boldogulását.

Ma már sokat haladtunk, de koránise annyit, hogy megállhatnánk. A tennivalók sora egymást üzi és nem pihenhetünk eddigyi zsenge sikerek láttán, a magyar földet teljes egészében a magyar fajta erősítésére és boldogulására kell sorompóba állítani, hogy tettekkel hirdethessük, hogy azé a haza, aké a föld!

A tennivalók sürgössége mindenképp egyformán kötelez ezen a téren! Sz. R. I.

A debreceni gyorsíró társaság közgyűlése

A Debreceni Gyorsíró Társaság hétfőn délután tartotta dr. **Erdős Károly** egyetemi tanár elnökségével évi közgyűlést. Az elnök megnyitóját követően a főtktár terjesztette elő jelentését, amelyben vázolta a több mint két évtizedes, nagymúltú egyesület eredményes munkásságát. A „Gyorsírás” című hivatalos folyóiratban közölt részletes debreceni versenyeredményeket ismertette, amely szerint a versenyen a legszebb eredményt dr. **Naményi Gyuláné**, **Szentendrey Olga** gyorsíró és gépírőiskolája és a társulati kereskedelmi középiskola érte el. Az egyéni eredmények terén is ez a két iskola mutatta fel a legjobb eredményt, mert **Lengyel Anna**, a kerület legjobb gyors- és gépírője a Naményi-iskolából került ki és a legjobb kereskedelmi iskolai versenyző **Schwimmer Albert**, a társulati kereskedelmi iskola növendéke. A pénztári jelentést **Ladányi Piroksa** terjesztette elő, majd dr. **Kondói Kiss Józsefet** üdvözölték igazgatóvá történt megválasztása alkalmából.

A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget. (K. I.)

CÉG-TULAJDONOSOK :
SESZTINA-NAGYBÁKAY JENŐ
ES NAGYBÁKAY ANTAL
ALAPITVA 1819. EVBEN.

SESZTINA LAJOS

vasúgykereskedés

Debrecen, Ferenc József-út 23 sz.

Ipari, mezőgazdasági és háztartási vasáru-cikkek nagy raktára.

Lég- és gázvédelmi cikkek beszerzési helye.

A PÁLL SÖRÖZŐ hétfő helyett pénteken tartja a szünnapot.

Sörök királya „a KIRÁLY-SÖR” a PÁLL sörözőben.

ALMASZÜRET

közel háromezer almáról

A tiszaparti árterület nagyszerű kihasználása

Tíz vagon termést ígér az Alsószabolcsi ármentesítő társulat tiszadadai gyümölcsöse

Az elmúlt évtized nagyarányú gyümölcsös telepítéseinek hatása most kezd már kibontakozni Debrecenben és a Tiszántúlon. Emlékeztet, hogy a kecskeméti és a nagy-körösi gyönyörű eredmények után a kertészeti szakemberek mindent elkövettek, hogy népszerűsítsék az ország más részeiben is a gyümölcs gazdálkodás előnyeit és hasznát. Így Debrecenben és környékén az 1920-as évek végén, főleg az 1930. évek elején egymásután telepítettek mintagyümölcsösöket s most egy évtized elteltével kezdenek termőre fordulni az akkortájt létesült gyümölcsösök. Az első nagyobb termésk mutatójaként meg azután, hogy nemzetgazdasági szempontból milyen értéket képviselnek a Tiszántúli számúra ezek a gyümölcsösök. — Nincs messze az idő, hogy a Tiszántúli is a kecskemétihez hasonló gyümölcsexport gócpontja válik és nemcsak a belföldi, hanem a külföldi exportforgalomban is komoly tényezőt fog jelenteni.

A társulati gyümölcsös első rekord termése

Vasárnap alkalmunk volt részt venni az egyik 10—12 évvel ezelőtt telepített tiszántúli mintagyümölcsös almászüretjén. A Debrecenben székelő Alsószabolcsi Tiszai Ármentesítő Társulat létesítette 1931-ben a tiszai árterületen Tiszadada község határában mintegy 30 katasztrális holdas gyümölcsösöt. Azelejt a tiszai árterület termelési és hasznosítási szempontból alig jelentettek valami értéket a társulat számára. Pár mázsás haszonbérért rendszerint kaszálónak voltak bérbeadva és a társulati igazgató-főmérnök, vitéz Abrahám András igazán nagyvonalú előrelátásának és gyakorlati érzékének köszönhető, hogy felismerte a gyümölcsstermelés rendkívüli jelentőségét és keresztül vitte szép elgondolását, az árterületnek ilyen modern formában való hasznosítását.

Az 1931. évben kezdték meg a telepítés munkáját és két-három év alatt összesen 3000 darab csemetefát ültettek el a legszakszerűbb előírás mellett, elsősorban Pohl Ferenc gazdasági tanácsos útmutatásai alapján. Az ültetett csemeték legnagyobb százaléka a nemes Jontán alma, másik része Húsvéti és Entz rozmarin, az egész telepet pedig 250 diófával ültették körül. Ma 10—12 év elteltével a gyümölcsös gondos kezelés eredményeképpen éppen az idén hozta meg első rekord termését, mert bár már volt egy ízben 7 vagon termés a tiszadadai társulati gyümölcsösben, az idén az előjelekből ítélve a 10 vagon is túl fogja szárnyalni az almászüret eredménye.

Almászüret háromezer fáról

Csak természetes, ilyen körülmények között, hogy az Alsószabolcsi Ármentesítő Társulat nagy lelkesedéssel készült fel a gyümölcsstermes betakarítására. Idejében gondoskodás történt arról, hogy megfelelő tároló berendezés álljon már a telepen a társulat rendelkezésé-

sére. Egy hatalmas raktárhelyiséget építettek az előírásoknak megfelelően, beszerettek több mint 3000 darab gyümölcszállító ládát, legalább ugyanannyi válogató, osztályozó, csomagoló keretet, a több mint másfél kilométer hosszú gyümölcsösön végig iparvágányt fektettek le, ami egyébként már a peremtelekés során is rendkívüli előnyt jelentett a gyümölcskártevők elleni védekezés terén.

Az első nagyobb almászüretet tehát ünnepélyesebb keretek között nyitották meg. Vitéz Abrahám András igazgató-főmérnök lehetővé tette a társulat összes tisztviselőinek és alkalmazottainak a szüret megkezdésén való részvételét, kint pedig Németh Gyula, a társulat tiszalóki gátfelügyelője, a gyümölcsös-telep felügyelője gondoskodott arról, hogy az almászüret emlékezetes maradjon a résztvevőknek. Öröm volt nézni a bemutatás során a végeláthatatlan sorokban pirosuló almával rakott fákat, melyek között sok volt olyan, hogy egy-egy fa 2—3 q termést ad majd le. A tiszadadai lányok és legények vidám nászszóval szedik sorban az almát a fákról, a legnagyobb óvatossággal, hogy ütődés ne érje őket, így kerülnek fel gyümölcszedő ládáikba a csillékre s onnan be a tárolóba, ahol szintén ügyes leánykezek válogatják, osztályozzák nagyság és minőség szerint. Ez is érdekes előírás szerint megy, szabványos méretű formákban engedik át az almákat s eszerint lesz belőlük Cabinet, I. osztályú, II. osztályú és III. osztályú alma.

Mindenki boldogan számolgotja, hogy milyen mesés értéket jelent 10—12 évvel a betelepítés után ez az ártéri gyümölcsös. Nem is nagyon optimista becslés szerint több mint 10 vagon alma kerül eladásra a társulati gyümölcsösből, tehát ke-reken ezermázsra, ami hozzávetőleges számítás szerint is 250-300.000 pengő értéket jelent. Az összes kezelési, szedési és egyéb költségek leszámlálásával is 150—200.000 pengő tiszta hasznót fog hozni ebben az évben a társulat gyümölcsöse. Er az igazgató-főmérnök szociális gondolkodását jellemzi az az elhatározás is, hogy a gyümölcsösből befolyó tisztviselővédelem a nagy társulati tisztviselőkarának nyugdíjalapját szolgálja.

A tisztviselőkar köszönete az igazgató-főmérnöknek

Az almászüret alkalmával megtartott egytál ételes ebéden a jelenlevők boldog örömmel könyvelték el a nagyszerű eredményt. A társulat tisztviselő kara nevében Vágó Gyula főmérnök fejezte ki az igazgató-főmérnök iránti köszönetét és elismerését az igazán messziki-ható jelentőségű gyümölcsös megteremtéséért, keresetlen szavakkal köszöntötte fel vitéz Abrahám András abból az alkalomból, hogy 13 év óta áll a társulat élén, mint igazgató-főmérnök s irányító munkájával bebizonyította, hogy a társulati feladatok maradéktalan elvégzésén kívül ezzel a magyar nemzetgazda-

sági szempontból eléggé fel nem értékelhető gyümölcsstermeléssel szinte útmutatást adott a többi vizitátsulatnak is az eddig jóformán alig-alig becsült árterületek nagyszerű hasznosítására. Isten áldását kérte további működésére és egyben kiemelte munkatársainak is nagy szolgálatait, akik tevékenyen működtek közre a gyümölcsös gyönyörű kialakításában, gondozásában és az első nagy eredmény elérésében. Ez a köszönet szólt elsősorban Németh Gyula tiszalóki gátfelügyelőnek, Szöke Bertalan tiszadadai gátnőnek és mindazoknak a munkásoknak, akik odaadással látták el a gyümölcsös gondozásának feladatait.

A gátnők nevében Szücs Albert gátnő mondott frappáns hatású köszöntőt vitéz Abrahám András igazgató-főmérnökhöz, majd a megjelentek lelkesen megjelenezték az almászüreti nap lelkes és figyelmes háziasszonyát, Németh Gyulánét és minden gátnőcsoporthoz, akik az ünnepség megrendezéséből egyaránt kivették részüket.

A tisztviselő és hozzátartozóik családtagjaikkal együtt a késő délutáni órákig maradtak együtt, a fiatalok a rögtönzött „táncparketten” a tiszalóki híres „Tódor” cigányprimás és zenekarának muzsikája mellett táncperdültek és vígan ropják a magyar csárdást, amíg a hirtelen kerekedett őszi zivatar véget nem vetett a kitünően sikerült tiszaparti almászüretnek.

Az almászüret bemutatása a városi és vármegyei vezetőknek

Ma, kedden a társulati almászüretet bemutatják Debrecen város, Hajdú és Szabolcs vármegye hivatali vezetőinek és azon részt fognak venni Szilassy László főispán, Rásó István alispán, dr. Kölcsey Sándor polgármester, Zöld József h. polgármester, Borbély Sándor Szabolcs vármegye alispánja és még számosan, annál is inkább, mivel a társulati almatermést elsősorban Debrecenben, Hajdú és Szabolcs vármegyékben értékesítik.

Tíz olasz református templomot pusztítottak el eddig a légitámadások

A Magyar Tudósító jelenti: A római református püspöki hivatal most közölte azoknak az egyházközségeknek névsorát, amelyek a most folyó háborúban a légitámadásoktól legtöbbet szenvedtek. A jelentés 10 teljesen, vagy csaknem teljesen megsérült templomot sorol fel. A templom nélkül maradt helységekben közös megegyezés alapján a baptista, vagy a methodista templomban gyűlnek össze istentiszteletre a reformátusok.

ÓLMOTVESZ
lapunk nyomdája
József kir. herceg-utca 16.

Debrecen vasutas társadalmának nagy részvéte kíséerte utolsó útjára Illyés Endre MÁV tanácsost

Debrecen vasutastársadalmának óriási részvéte kíséerte utolsó útjára vasárnap délután a Köztemető díszravatalozó terméből a tragikus körülmények között elhunyt Illyés Endre MÁV tanácsost.

A ravatal felett dr. Soós Béla egyetemi tanár, református lelképásztor mondott magasröptű, kegyeletes gyászimát:

— Mindenható fenséges Isten! Engedd, hogy ebben a pillanatban tünjenek el a létnek és öröklétnék korlátai, mert nincs különbség közte, aki elment és köztünk, akik itt maradtunk, mert az Úr Jézus csak elváltoztatja nyomorúságos testünk. Ezt cselekedte vele is, testvérünkkel, akinek fiatal testét a dühörgő vonatkerékek viték át az örökkévalóságba.

— A mi diadalmas hitünk az Urban van, aki erősít, hitet ad és a hitnek erejénél fogva emel

fel minket a porból. Földi gyászunkra várjuk a vigasztalást attól, aki dicsőségre emeli azt, ami szívünkben a bánat.

— Taníts bennünket úgy számolni napjainkat, hogy reményességben éljünk és földi halálunk után minket is támassz fel az örökkévalóságra, ahol mindnyájan egyek vagyunk.

Ezután a vasutas dalkör gyász-dalát mellett, vasutas sorfal között helyezték a gyászhintóra a koporsót.

A sírnál dr. Soós Béla újabb imája után a m. kir. Államvasutak és az Üzletvezetőség nevében Dörner Sándor műszaki tanácsos, a magyar mérnökök nemzeti szövetsége nevében pedig dr. Génessy Sándor MÁV műhelyfőnök vett utolsó búcsút a halottól, majd a vasutas dalkör gyász-dalát mellett földelték el a drámai körülmények között elhunyt Illyés Endrét.

Révész Imre püspök

vette fel az elsőéves teológusokat

A debreceni református teológus ifjúság az elmúlt héten esedékesnapokat tartott s ennek folytatásaképpen vasárnap délelőtt a Kollégium Oratóriumában közös istentiszteleten vettek részt, melyen dr. Vasady Béla, a lelkészkepző intézet igazgatója hirdetett igét, dr. Illyés Endre lelképásztor pedig ágendázott. Istentisztelet és úrvacsoraszertés után az ifjúság részére dr. Révész Imre püspök beszédet tartott, melyben hangoztatta hogy a Kollégium épületének mindhárom frontja nehéz, változatos időkben épült s így azok az áldozatosság kifejezői is.

Rámutatott a püspök arra, hogy ma is háborús időt élünk

s a teológus ifjúságnak is áldozatos étellel kell szolgálni a Krisztust.

Ezután a 18 elsőéves hallgató ünnepélyes beiktatására került sor, akik régi szokás szerint saját maguk írták be nevüket az intézeti névsorba.

Az aktus után a püspök, a lelkészkepző intézeti tanári kar és az ifjúság a kollégiumi tápin-tézetben közös ebéden vett részt ahol dr. Vasady Béla igazgató mondott rövid beszédet, majd a IV. éves hallgatók nevében Nánassy Mihály üdvözölte az elsőéveseket, akik szintén válaszoltak a meleg, szeretetteljes fogadtatásra. A közös ebéd jó hangulatban folyt le.

Nagy érdeklődés kíséri a gazdátársadalom részéről Kerék Mihály cikkét

a gazdasági kisüzemek megreformálásáról

Elénk érdeklődést keltett Debrecen gazdátársadalmában körében az a cikkünk, amely szeptember 26-ai, vasárnapi számunkban jelent meg Kerék Mihály szociális felügyelő tollából. A cikk alatt sajtóhiba folytán más név jelent meg, tehát ezúton hívjuk fel ismételt olvasóközönségünk figyelmét arra, hogy a nagyon érdekes szakszerűséggel megírt cikk szerzője Kerék Mihály szociális felügyelő, a kiváló gazdasági publicista.

Az a probléma, amit Kerék Mihály cikkében felvetett, éppen most bír nagy jelentőséggel, amikor a magyar földművelőpolitika mind több és több kiegészíténi igyekszik földhöz juttatni. A kisgazdaságok, kisüzemek termelési rendszerének megreformálását szorgalmazza a cikk s érdekes javaslataiban olyan gondolatokat pendít meg, amelyek a kisüzemi

gazdálkodás fejlődésének új irányt szabnának és a kisüzemet alapjában erősítenék meg.

Az első cikkünket egy újabb fogja követni, amely a javasolt megoldás előfeltételét jelentő és sok esetben egészen újszerű szövetkezeti gondolatot vet fel. Nagyon kíváncsok volna, ha különösen a gazdák köréből minél többen hozzászólnának a kérdéshez és mellette vagy ellene kifejtjenek egyéni nézeteket. A Debreceni Újság—Hajdúföld éppen ezért egy komoly, tartalmas vitára, illetve hozzászólásra készséggel megnyitja hasábjait.

TÖLTŐTOLL
JAVÍTÁS, ELADÁS.
HURAY műszerész m.
IPARKAMARA

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KOZPONTI PARTIRODA: Arany Bika szálló felelmelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

"Megváltó" Major örökösök, Piac-utca 18. Telefon: 14-69. "Muraközy" Horváth Zoltán, Piac-utca 72. Telefon: 30-35.

Igazságügyi áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Blaskovits Zoltán debreceni királyi ítélőtáblához tanácsjegyzői berendelt beregszászi járásbíróját a debreceni törvényszékhez helyezte át.

Erdőóri kinevezések. A földművelésügyi miniszter Alcher Árpád józsa, Gráczi Imre debreceni és Kovács István debreceni szakvizsgázott erdőőröket ideiglenes minőségű I. osztályú altiszt, m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

Szülői összejövetel a piarista gimnáziumban és a piarista kereskedelmi pénteken, október elsején d. u. 6 órakor az intézet dísztermében. Az igazgatóság ezúton hívja meg a szülőket.

Megszűnik az előjegyzési rendszer az újonnan kibocsátandó postaköltségekre. A postavezérség igazgatóságának közlése következtében ez év végével megszűnik az előjegyzési rendszer a meghatározott példányszámúban megjelenő új kibocsátású bélyegekre és bélyegblokkokra.

A kollégiumi polgári fiúiskola tanulóinak számára szeptember 29-én, szerdán délután 4 órakor szülői értekezletet tartunk a kollégiumi Oratóriumban. Az értekezletre szeretettel hívja a szülőket az Igazgatóság.

B. Máriássy Magda táncintézetében október 1-én diáktanfolyam kezdődik. Péterfia 50.

Ósregi hortobágyi nóták a rádió műsorán. Debrecen város Idegenforgalmi Hivatalának vezetősége állandóan gyűjti az ósregi hortobágyi nótákat. Jelenleg nyomtatásban kilenc ósregi hortobágyi nóta látott napvilágot. Cím szerint: "Lúra csikós, lúra", "Endre báró", "Hortobágyi gulyás legin", "Fejér László lovat lopott", "Megismerni a kondást", "Nem tom mi baja lehet a rózsámnak", "Debrecennek van egy víze", "Kiszáradt a tóbul mind a sár, mind a víz" és "Jaj de szípen esik az eső". Ezeket a nótákat az idegenforgalmi hivatal megküldte Ráday László operaénekes, zeneszerzőnek, a m. kir. Operaház tagjának, aki most közölte, hogy legközelebbi rádiószerzése alkalmával az ósregi hortobágyi nóták is vesz műsorára.

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETHULLAMHOSSZ

Szeptember 27. Hétfő. Ezúttal a következő megnyugtató üzenetek érkeztek a Magyar Rádió útján:

Berettyóújfalui: Horváth Győző honvéd a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti szüleit és Csicsó Margitát. Hála Istennek egészséges s arról értesíti őket, amint lehet, ir. Mindenkit szeretettel csókol.

Kondoros: Süveges Pál orvosvezető a Z. 559. tábori postáról szerető csókjait küldi feleségének és kislányának, valamint hozzátartozóinak. Egészséges, s amint lehet, levelet küld rendeltetési helyéről.

Debrecen - Komádi: Verebi Antal szakaszvezető a P. 939. tábori postáról szeretettel csókolja menyasszonyát, szüleit és testvéreit. Hála Istennek egészséges s arra kéri hozzátartozóit, ne aggódjanak érte. Levelet vár.

Debrecen: Kovács Pál honvéd a B. 545. tábori postáról a

messze idegenből szeretettel köszönti feleségét, szeretettel, hozzátartozóit. Hála, Istennek nincs semmi baja s kéri, ne aggódjanak érte. Arra kéri őket, kislánya horgyletéről mielőbb értesítsék. Mindenkit szeretettel csókol.

Debrecen: Lakatos József tőrzsormester a P. 939. tábori postáról megnyugtatta feleségét, egészséges s kéri, ne aggódjék, ha levelei néhány napig elmaradnak. Levelet vár és szeretettel csókolja.

Debrecen: Mitzi József honvéd a B. 545. tábori postáról szeretettel csókolja feleségét és édesanyját. Kérdezi, édesanyja miért nem ír? Sok levelet és lapot vár. A messze idegenből mindenkit szeretettel csókol, ismerőseit üdvözl.

Rádióüzeneteink közlését holnapi számunkban folytatjuk! (Adjon Isten szebb jövőt minden magyarnak!)

Filmrevették Mussolini szabadulását. A német rádió közölte, hogy az új beti UFA-híradóban bemutatják Mussolini szabadulása után a vezéri főhadiszálláson tett látogatását is.

Csodagyermek Makkosjánosiban. A beregmezei Makkosjánosi községben Balogh Sándor gazdálkodó fia egy méter magas cséplőgép modellt készített. A gép olyan tökéletes, hogy amikor a gazdasági felügyelőségen bemutatták, az etetőjébe tett különféle kalászos növényeket tökéletesen kicsépelte. A legközelebbi tehetségkutató során megvizsgálják a hat elemét végzett, 15 éves fiú képességeit és valószínűleg tovább taníttatják.

Vattay tánciskolában szeptember 29-én diákoikon kezdődik. Kossuth-u. 11.

Felhívom a Társulati Kereskedelmi Középiskola IV. b. osztályának tanulóit, hogy esütörtökön délelőtt 12 órakor az iskola udvarán saját érdekükben jelenjenek meg. Osztályfőnök.

Dr. Naményi Gyuláné gyorsiróiskolájában, gépiróiskolájában októbertől kezdőtanfolyam. Batthyány-u. 1. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. Telefon: 20-77. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 6475/1941.

Vattay mozdulatművésziskolájában akrobatika, step, szakszerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth u. 11.

A veronál „alkonya”. Egy zseniálisan egyszerű orvos találmánnyal megvonták az öngyilkos-jelöltek legkedvesebb mérgének életveszélyes hatását. Svájci híradások szerint a találmány lényege a következő: A veronál eredeti kémiai összetétele ezután is változatlan, azonban minden normális altatóanyaghoz kis mennyiségű hánytatószer is van hozzákeverve. — Ez utóbbi csak abban az esetben hat, ha valaki a veronált nem orvosi előírás szerint almatlanúság ellen szedi, hanem nagy mennyiségben összegyűjtve, öngyilkosságot akar eikövetni. — Ebben az esetben ugyanis a hánytatószer hatékonyak lesznek és az öngyilkos-jelöltön olyan hányás vesz erőt, hogy örökre elmegy a kedve mind a komoly, mind a komolytalan öngyilkossági kísérletől.

Oktober 1-én kezdődnek a Német Tudományos Intézet nyelvtanfolyamai. A Német Tudományos Intézet esti nyelvtanfolyamaira a beiratkozások egyre fokozódó érdeklődés mellett folynak, miután a tanfolyamok október 1-én már meg is kezdődnek. — Szombaton pedig a Dahlke-trió közreműködésével évről-évre hangversenyt rendez az Intézet vezetősége, amelyen az újonnan beiratkozott hallgatók is már díjtalanul vehetnek részt. A tanfolyamokra s a hangversenyekre szóló meghívókat most küldik szét. Felvilágosítás és meghívógénylés naponta 5-8. az Intézetben (Ferenc József-út 22., II. em. tel. 13-27.)

Lezuhant a pincébe. Súlyos kimenetelű baleset történt a múlt nap a Varga-utca 43. sz. házban. Varga Juliánna a hajnali órákban le akart menni a pincébe, de a lépcsőházban megcsúszott és oly szerencsétlenül zuhant le a mélységbe, hogy homlokán és karján zúzott sérüléseket szenvedett. Varga Juliánna a mentők részresítették elsősegélyben.

A szabó szakosztály hétfőn este szakosztályi ülést tartott Gacsárdy Mihály elnöklésével. Az ülésen kiosztották a szakosztály tagjai között a bélszavazatokra szóló utalványokat.

Új tanfolyam kezdődik október elsején a Simai Magdolna és Sipkovits Béláné Sleczák Mária gyorsiró-, gépiró- és szépíróiskolájában. Piac-u. 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 22-53. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 5548/1942-43.

Fiaink pilótaképzésére ildozzunk két fillért! Kérjük repülőbéllyeget.

Lakatos szakosztály tagjainak igye-mébe! Értesítjük a tagokat, hogy a vasanyag elosztása szerdán délután 2 órakor kezdődik Kossuth-utca 36. sz. alatt. Elnök.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város a pirostarka marhatenyésztés minőségfejlesztés érdekében több, városi tulajdon képező fiatal tenyészbikát kíván elhelyezni gazdánál, vagy más személyeknél a város határainak különböző pontjain. Felhívom mindazokat, akik bikk tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a Városházán a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt jelentsek be. Ugyanott a tartási feltételek is megtekinthetők. — Gazdasági tanácsnok.

Anyakönyvi hírek

Eljegyzések: Löcsy László MAV, Domb-utca 4—Sarkadi Mária Lorántffy-utca 4. Bujdosó András kereskedősegéd, Doberdó-utca 4—Nagy Juliánna Józsa Ottó Lajos Legányi-utca 18—Nagy Erzsébet Hadházi-utca 19. Orbán Béla székgyári munkás, Pozsonyi-út 20—Czibalmos Erzsébet Kúlsóvárszertér 17. Loós István MAV, Nagyerdő 22—Nagy Jolán Telétlen, Dr. Máthé Béla kamarai fogalm., Nagyvárad—Harmathy Irma Baltazár Dezső-utca 14. Bun János fm.—Kovács Margit Maróthy György-utca 13. Szilágyi András MAV—Fekete Emma Gr. Leimingen-u. 47.

Házasságok: Kulcsár Imre kereskedő, Budapest—Nagy Juliánna Szolyai-utca 2. Karapandzsits József fm.—Nagy Borbála Erdélyi-utca 15. K. Nagy Lajos asztalossegéd, Simonffy-utca 2-a—Kátona Mária Monostorpályi-út 36. Kovács István püszemléz, Kossuth-utca 12—Csutak StefániaSipos-utca 8. Bélyeky Gyula üzemi mérlegelő Budapest—Gulyás Irén Kinizsi-utca 97. Volay Elemér postatiszt, Csapó-utca 63—Szilágyi Lóky Zsófia Nyil-utca 3. Magi István egyetemi tisztviselő, Hatvan-utca 42—Mező Margit MAV Kolónia, Bacsó Lajos asztalossegéd, Egytelkert-utca 34—Tóth Piroska -Török-utca 47. Pataki Sándor asztalossegéd, Lugosi-utca 6—Nagy Irén Nyil-utca 125. Kovács István MAV Eötvös-utca 58—Sallai Juliánna Eötvös-utca 5. Kobzos József nyomdászsegéd, Gyöngyvirág-utca 21—Fodor Magdolna Nyiregyházi-út 3. Bir János géplakatossegéd, Balaton-utca 82—Kátona Zsuzsanna Balaton-utca 53. Luczaj László Rakovszky-utca 59—Zsarkó Mária Beresényi-u. 52. Tóth Lajos lapelosztó—Orsós Erzsébet Timár-utca 25. Nagy Mihály MAV altiszt j. Almos-utca 14—Berényi Ilona Borzán G-utca 2. Varga János MAV ü. a/13—Papp Erzsébet Basuhalom-utca 14. Hajdú Bertalan tsz. szakaszvezető, Boldogfalva-utca 16—Horváth Juliánna Zápolya-utca 2. Dr. Valentin Tibor egyetemi tanárségéd—Erdélyi Ilona Kálmán-ter 10. Szabó Gyula műszaki rajzoló, Repülőtér—Szilágyi Margit Szabó Kálmán-utca 60. Kalmár György postaltiszt, Budapest—Juhász Mária Wesselényi-utca 81.

Születések: Antal Pál postaltiszt Szonydi-utca 17. leány Anna, Török József fm., Haláp 180. leány Juliánna. Néhai Eszenyi Imre fm., Vulkán-telep 6. leány Juliánna, Török Antal erdőtelepítő, Haláp 136. fiú Sándor. Boné Imre segédmunkás, Kishegyési-út 38. fiú Imre. Tóth István rep. szakaszvezető, Hatvan-utca 24. fiú István, Arva Gergely kisbérő, Kishegyés 30. fiú Gergely. Kovács Gyula acssegéd, Bátoriu-u. 4. fiú Gábor. Nagy József raktári munkás, Kuahalom-utca 36. leány Katalin. Kovács István napszámos, Hargita-utca 24. fiú István, Rádai Nándor rep. szakaszvezető, Vigkedvű Mihály-utca 29. leány Verona. Balogh Sándor munkás, Balmazújváros. leány Irén. Majnka András munkás, Kishegyési-út sz. 1. fiú László. Pinter Ferenc MAV segéd-tiszt, Almos-utca 6. leány Rozália. Sreger József munkás, Erzsébet-utca 27. fiú Iván. Czenki Károly ht. örömszer, Eötvös-utca 96. fiú Károly. Szécsere János közművessegéd, Hatvan-utca 63. leány Erzsébet. Dobó Bálint MAV, Kút-utca 48. fiú Bálint. Veres András kocsis, Hatvan-utca 59. fiú András. Békési László napszámos, Zrínyi-utca 21. leány Margit. Vég Sándor kisbérő, Nagy-cseri, leány Olga. Lada Sándor dohángyári alk., Fülöp-utca 51. leány Gyöngyike. Kolozsvó József MAV, Bellegelő 310. fiú József, Tóth János MAV, Német-utca 49. leány Magdolna. Nagy Gyula szoboségéd, Szolyai-utca 14. fiú Zoltán. Horváth András ny. rendőr-tiszt, Helyettes, Lahner-utca 34. leány Erna. Erdei László imármester, Vigkedvű Mihály-utca 19. leány Mária. Kohut Sándor gazdasági cseléd, Dombostanya 45. fiú Mihály. Magyar István gazdasági cseléd, Ebes 20. leány Juliánna. Soós Albert MAV, Hortobágy-utca 34. leány Lilla. Ferge Géza géplakatossegéd, Székelyhadostály-utca 3. fiú Lajos. Tiba Gyula ht. szakaszvezető, Homok-utca 25. leány Gabriella. Kiss Lajos kítőző tulajdonos, Kőtegyán, fiú Tibor.

Halottak: Boné Imre ref. napos, Kishegyési-út 38. Eles Csaba ref., 2 hónapos, Wolafka-utca 6. Szabó Sándor ref., 2 hónapos, Nagyhegyes 2. Lazányi Katalin rk., 50 éves, Sarló-utca 2. Kerégyártó Antal ref., 78 éves, Mikepécsi-út 7. Oláh László ref., 33 éves, Böszörményi-út 17. Mátyás Sándor rk., 8 hónapos, Kádár-dűlő 46. Pásztori Mária gk., 17 éves, Káson-utca 9. Varga István ref., 43 éves, Haláp 122. Juhász János ref., 6 hónapos, Csorba L-utca 1. Kovács Lajos ref., 85 éves, Böszörményi-út 53. Szincsik Mihály né gk., 51 éves, Rakovszky-utca 1. Özv. Sáfány Károlyné ref., 64 éves, Bezerédi-utca 34. Schluszbach István pincér rk., 31 éves, Monostorpályi-út 70. Tóth Katalin ref., 14 éves, Bánk 113. Özv. Pálty Lajosné ref., 90 éves, Szegedi G-utca 22. sz. Peley Imréné ref., 73 éves, Ajtó-u. 16. Vincze Sándor ref., 21 éves, Erdélyi-utca 14. Breznayk Mihály ág. ev. 45 éves, Budapest. Róth Jakab izr., 65 éves, 2. honvéd huszárezred-utca 32. Egri Imréné ref., 52 éves, Kuruc-utca 34. Özv. Böcsi Sándor né ref., 84 éves, Kassa-út 2. Özv. Nyitrai Istvánné ref., 51 éves, Könyök-utca 3. Kerégyártó Lajos ref., 65 éves, Eötvös-utca 37. Kiss István ref., 40 éves, Pac 15. Kripko Sándorné ref., 52 éves, Arva-utca 9. sz. Özv. vitéz Vadkerti Péterné ref., 64 éves, Domokos Lajos utca 30. Galgóczi István ref., 23 éves, Bellegelő 106. Somogyi Károly ref., 8 éves, Erkörtvéves, Piroska Istvánné gk., 35 éves, Peleeszervad, Kátona Miklósné ref., 59 éves, Honti-utca 5. sz. Győri Zoltánné ref., 36 éves, Kút-u. 114. Nickelsburg Izidor izr., 62 éves, Budapest.

Elkapta a szallagfűrészt az ujját. Siskai István 47 éves gépmunkás, Sárosi-utca 16. sz. alatti lakos hétfőn délelőtt a Kassa-út 33. szám alatt lévő munkahelyén dolgozott és munkaközben a szallagfűrészt elkapta balkezeének középső ujját és összeroncsolta. A szerencsétlenül járt munkást a mentők részresítették elsősegélyben.

Páratlan szépségű barlangot tártak fel Gömörben. Kessler Hubert, a neves barlangkutató és Varga Sándor dr., a neves természettudós beszámolnak a „Turisták Lapja” legújabb számában a száz méter mély gömörmezei Csengőlyuk feltárasáról. A barlang északnyugati oldaljában minden képeletet felülmúló mammut csontpököket találtak, közülük a legnagyobb meghaladja a 20 méter magasságot is. A pelsőci Nagyhegyen feltárt Csengőlyuk régebbi barlang, mint az aggleleki Baradla. A hazai turistaság a most feltárt barlanggal az egész világon páratlan látvánnyal gazdagodk. Megérdemli, hogy mielőbb hasznosítsák az idegenforgalom számára ma még nehezen hozzáférhető barlangot.

Beiratkozás a Zenciskolába. Debrecen város Zenciskolájában a beiratások naponta d. e. 10-12-ig és d. u. 4-5-ig. Régi növendék tavalyi ellenőrző könyve alapján iratkozik be. Felhívjuk régi növendékeinket a mielőbbi beiratkozásra, mert volt tanárjukhoz a beosztásukat csak így tudjuk biztosítani, tekintettel a sok új növendék jelentkezésére. Akik tandíjkedvezményért folyamodnak, szabályszerűen fölszerelt kérvényüket már lehetőleg a beiratkozás alkalmával hozzák magukkal. A kérvények elbírálása a jelentkezés sorrendjében történik. A kérelmek beadásának határideje október 15. Beiratási díj 6 P. október 15. után pedig 12 P. Beiratásnál kifzetendő a tandíj egytizedrésze. Új, haladó növendék ezenkívül felvételi vizsgát is tesz, melynek díja 10 P. Felvilágosítás nyerhető telefonon is 23-96. (Vár-u. 1. sz.) Igazgatóság.

Gyászrovat

Lányi Gézané azelőtt özv. Dusa Istvánné

61 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután félnyolc órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint.

Nagy Irénke 8 hetes korában elhunyt. Temetése szerdán délután félhárom órakor lesz a Köztemető 2. b. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint.

Tözsér József MÁV lakatos 45 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint.

Id. Kertész István földbírókos, városi bizottsági tag, ref. presbiter élete 75-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délután félnyolc órakor lesz a díszteremről református egyházi szertartás szerinti imával.

Kripkó Sándorné Székely Erzsébet 52 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből ref. szertartás szerint.

Györi Zoltánné Kiss Margit 36. évében elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából.

Id. Barsy Miklós nyug. tanító 72. évében elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozójából.

Szabó Bálint Máv. nyugdíjas kőműves 74 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből.

MINDEN NAPOK MAGYAR HONVÉD ÉLETE

forog kockán, mert még nem jelentkeztél véradásra a klinikai Közegészségtani Intézetben!

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szeptember 28. kedd este: Egy nap a világ. Bérletszünet. Szeptember 29. szerda este: Zenebohócok. C) bérlet. Szeptember 30. csütörtök este: Zenebohócok. A) bérlet. Október 1. péntek este: Zenebohócok.

SPORT

Csalódást keltett Budapesten a DVSC

Vasas—DVSC 3:3 (2:1)

A debreceni vasutasok negyedik bajnoki mérkőzésüket Budapesten a Vasas ellen játszották és döntetlenül végeztek. Rengei játékezővel sippelére 6000 néző előtt a két csapat a következő összeállításban futott ki a pályára: Vasas: Dócsay — Nádas, Aradi — Szentandrás, Nagy II, Szomolányi — Németh, Tóth II, Jenőfi, Nagy I, Junász. DVSC: Nagy I — Csokay, B. Nagy — Orosz, Tagy II, Zilahy — Komlóssy, Tisza, Sidlik, Mester, Ille.

Zászlócsere után nyomban a Vasas támadott és igen meleg helyzetet teremtett Nagy kapuja előtt. A DVSC először a 6. percben jutott szóhoz, de Ille esnyán mellé lött. Utána ismét a Vasas esatárok kísérleteztek, de lövéseiket nem kísérte szerencse. A 12. percben Tisza főlé fejezt. Egy perccel később Jenőfi a kapufa vonalában álya, bravourosan kapura húzott és megszerzte csapatának a vezetést 1:0. A 20. percben Sidlik nagyszerűen futtatta Komlóssyt, a szélső beadást a középcsatár Mester elé továbbította és az összekötő védhetetlen gólt lött 1:1. Egy negyedóra Vasas ostrom után a 35. percben Németh lött kapura, már úgy látszott, hogy kívül kerül a vonalon a labda, de Tóth II térdén irányt változtatva, a jobbkapufa mellett bement 2:1. A hátralévő időben a Vasas szorongatott, de eredménytelenül. A második féldő változatos játékkal indult. Sorozatos Vasas támadás után a 13. percben Nádas büntetően belül elgáncsolta Illet és a megítélt büntetőt Mester értékesítette 2:2. A 21. percben Junász

sarokrugásából Nagy I fejezt kapura, a debreceni védők kézzel is fogták a labdát, de így sem tudták megakadályozni, hogy beessen 3:2. Már úgy látszott, hogy a Vasas meg tudja tartani az eredményt, amikor a 41. percben a belső hármas adagolásával felnyomult a DVSC és a balszélre keveredett Tisza futtából védhetetlen gólt lött 3:3. Erősítésre már egyik csapatnak sem telt erejéből és így döntetlen maradt az eredmény. Egyesek szerint a játékezőt két perccel korábban futta a mérkőzést.

Szakkorok véleménye szerint nem a DVSC okozott meglepetést a döntetlennel, hanem a Vasas gyenge játékaival. A DVSC a második féldőben feljavult és egyenlő ellenfélnek bizonyult a nagy nevekkel álló de széteső játékot mutató Vasassal szemben. Általában véve, a milyen meglepetést okozott a Vasas gyenge szereplése, a DVSC is ugyanolyan csalódást keltett a fővárosban. Ez a csapat egyáltalán nem tudja feléltetni a Boeskayt.

Nagy a kapuban nem csinált különösebb hibát, Csokay és B. Nagy is megfelelt. A fedezetek közül Nagy II a védelemben, Orosz és Zilahy a támadásban vette ki részét. Talán a védelemmel nem is lenne baj, ha a csatársor magára tartalna, de a három gól ellenére is ez a sor a leggyengébb része a csapatnak. Sidlik ötletesen és jól irányított, Tisza sokat javult, Mester a csatársorban is megállja helyét, bár rutinjából él. A két szélsőnek azonban még sokat kell tanulni.

KIKAPOTT A CSEPEL ÉS FERENCVÁROS. GÓLZÁPORRAL GYŐZÖTT AZ ÚJPEST

A Nemzeti Bajnokság negyedik fordulója ismét vasos meglepetésekkel szolgált. Az idén igen gyengén induló Gamma megverte a Ferencvárost, a Nagyvárad megfosztotta veretlenségétől a kétszeres bajnok Csepelt, az Újpest gólzáporral győzött az Iektromos ellen, az SZVSE szintén nagy gólaránnyal verte a gyengékedő DIMÁVAG-ot és meglepetésnek számít a DVSC pontszerzése is a Vasas ellen. Eredmények a következők:

Gamma—Ferencváros 3:2 (2:2). Újpest—Elektromos 9:0(1:0). Kispes—BSZKRT 6:3 (1:1). Vasas—DVSC 3:3 (2:1). Nagyvárad—Csepel 3:1 (1:0). SZVSE—DIMÁVAG 5:1 (3:1). SBTC—Kolozvár 3:0 (0:0). Szolnok—Újvidék 3:2 (1:1).

Vasárnap a NB. I. osztályában az alábbi mérkőzéseket játszották: Gamma—Szolnok, Elektromos—SBTC Újpest—Nagyvárad, Kispes—Ferencváros, DVSC—Csepel, Újvidék—Vasas, Kolozvár—SZVSE, DIMÁVAG—DIMÁVAG—BSZKRT.

A vasárnap reggeli bajnoki mérkőzések után a bajnokság állása a következő:

Table with 3 columns: Rank, Team, Points. 1. Nagyvárad 4 14: 5 8, 2. Kispes 4 16: 9 6, 3. Gamma 4 10: 7 6, 4. STBC 4 12: 9 6, 5. Újpest 4 18: 6 5, 6. SZVSE 4 7: 3 5, 7. Ferencváros 3 11: 5 4, 8. Csepel 3 8: 8 4, 9. Kolozvár 4 6: 9 4, 10. Újvidék 4 8: 8 3, 11. Vasas 4 7:10 3, 12. DVSC 4 4: 8 3, 13. Szolnok 4 7:11 2, 14. Elektromos 4 3:15 2, 15. BSZKRT 4 8:14 1, 16. DIMÁVAG 4 3:15 0

Nagyvárad MAV—Villanygyár 4:2 (1:1). Az NB. III. bajnoki mérkőzést a nagyerdői Stadionban játszották Csella bíráskodása mellett.

A második féldőben a játékező ismét elhamarkodta a dolgot és illesztélt a vendégek ellen. Galambos vitakozni kezdett a játékezővel, miután az leküldte a pályáról. A kiállított kapus dresszét egy mezőny játékos húzta magára és ismét Ocsztróvezki állt a büntető rugáshoz, de a csatár mintha érezte volna, hogy az ítélet igazságtalan, mellé rugta a labdát. Szücs I. csak a második féldő 15. percében tért vissza és ekkor jobbösszekötőt játszott. A kis DVSC-nek 10 ember eleln is nehezen ment. Szilágyi szép fejesgólt lött, majd a végeredményt Szücs I. állította be. A DVSC simán győzött ellenfele ellen. Bánsághy játékezőt nagyon gúnyon szerepelt.

NB. III. mérkőzések eredményei: Nagykarolyi AC—Püspökladányi MAV 0:0. Szatmári Törökvs—Nagybányai Józserence 3:1. Ermi-hályfalvai, LE—Szatmári VSC 1:0. Máramaroszegeti SE—Husztj Rusj 5:1. Husztj MOVE—Nagybooskói SE 6:1.

DMTE—PMÁV 8:1 (3:1). A mérkőzést Debrecenben játszották és a debreceni munkások valóággal lehengettek ellenfeleiket. A gólokat Vince (3), Kozma, Halász (2), és Nagy lötték.

Tiszthelyettesek—Karcagi LE 5:1 (3:1). Ez a mérkőzés is Debrecenben került lebonyolításra és a vákozásnak megfelelően debreceni győzelemmel végződött. A gólokat Mezei, Timár, Takács, Toroczka és Gulácsy (öngól) lötték.

DEAC—Villanygyár II 3:1 (2:1). Az egyvetemisták játszották a kulturáltabb futballt és a széleső játékot mutató Villanygyárral szemben megérdemelten győztek. A gólokat Potoesin (2), Bucsin, illetve Orosz lötték.

KERÉKPÁR

A debreceni leventék vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendezték meg első háztömbkörülí versenyüket 10, illetve 20 kilométeres távon. A versenyt az Ajtó-, Kút-, Kémalom-utca és Magoss György-terén bonyolították le igen szépszámu érdeklődés mellett. A versenyt megtekintette dr. Kölcsey Sándor polgármester, dr. Dömsödy Imre főjegyző, Orosz Árpád tanácsnok és Gáll Mária tanárnő, a debreceni lányleventék vezetője.

A II. korcsoport 10 kilométeres versenyén 10 induló állt rajthoz. Eredmények a következők: 1. Leővey Szabolcs 20 perc 2. Báthory Tibor rajta. 3. Szabó József 20.02 perc. 4. Földi Sándor rajta.

A III. korcsoport 20 kilométeres versenyéhez 12 versenyző állt rajthoz. Eredmények: 1. Bogdányi Béla 31.01 perc. — 2. Németh Ferenc 31.31 p. — 3. Nyitrai Ernő 31.32 p. 4. Leővey András 34 perc. 5. Gergely István rajta.

A III. korcsoport B) csapata 20 kilométeres távon: 1. Tóth Károly 35 perc. 2. Juhász András 35.20 p. 3. Kádár János 36.20 p. 4. Bánhídi József 36.30 perces idővel.

Délután a Lajos király-terén dr. Kiss József tankerületi főigazgató távollétében a verseny győztesei, valamint az elmúlt vasárnapi verseny győztesei között dr. Szalacsy Rác Imre kereskedelmi iskolai tanár osztotta ki az értékes érmeiket, plaketteket és tiszteletdíjakat szép beszéd kíséretében.

Eles Magyarországi 100 kilométeres országúti bajnoka. Vasárnap bonyolították le Budapest Magyarországi 1945. évi 100 kilométeres országúti kerékpárbaajnokságát, melyet Eles nyert meg 2 óra 41 perc és 40 másodperces idővel. 2. Kiss. — 3. Kovács. 4. Faludi. 5. Sipos. 6. Gere. — A nagygyűk többször kíséreltek meg változtatást

de eredménytelenül. A verseny erkölcsli győztese Kovács, aki többször cserélt kerékpárt és 600 méteres hátrányt dolgozott le.

ATLETIKA

A BBTE és a MAC össztöködik a váltóbaajnokságon. Részletes eredmények: 4x100 m: 1. BBTE (Görkői, Hidas, Polgár, Vermes) 42.9 mp. 2. MAC 34.6 mp. 3. MAFC 44 mp. 4x100 m: 1. BBTE (Góbi, Hidas, Polgár, Görkői) 3.25 mp. 2. MAFC 3.27 mp. 3. MAC 3:21.2 mp. 4x1500 m: 1. MAC (Németh, Izsof Garai, Szabó) 16:39.8 mp. 2. ÚTF 16:56 mp. 3. BBTE 17:07 mp.

Ifjúsági bajnokság. 4x100 m: BBTE 45.5 mp. 2. MAC 54.8 mp. 3. MRTSE 46 mp. 4x1000 m: 1. Testvérség 10:59.6 mp. 2. BBE 11:10.6 mp. 3. Gyöngyösi LE 11:18.6 mp.

Néhány meghívási versenyt is rendeztek. Németsvri (Beszkárt) 11.86 métert dobott súllyal. Kulezi BBTE 47.37 méteres dobással győzte le a 45.26 métert dobó pécsi Józsa dokort.

Elmaradt a Kelet—Délkelet atletikai viadal. Vasárnap Nagyváradon, a Csepel—Nagyvárad rangadóra való tekintettel nem rendezték meg a Kelet—Délkelet kerületek közötti atletikai versenyt. Értesülésünk szerint a versenyt még az idén megrendezik Debrecenben, Nagyváradon vagy Kolozváron.

KÉZILABDA

A DVSC kézilabda csapata vasárnap déleln fél 12 órakor mutatkozott be a közönségnek és a fővárosi csapat ellen igen szép eredményt ért el. Közél 250 néző előtt Szabó III. sippelére a két csapat a következő felállításban lépett pályára: DVSC: Timár — Héti, Kapussy — Kertész, Varga, Kiss Lajos — Kiss István, Nagy Sándor, Szabó. — Testvérség: Kalló, Solti I. Péti — Solti II, Németh, Bené — Máté, Szabó, Bíró, Zombori. A vezetést Nagy Sándor 13-asból a DVSC-nek szerezte meg, de 13-asból Bíró egyenlített, nemsokkal később Szabó a vendégeket juttatta vezettséghez, majd Nagy szabaddobásból egyenlített. A második féldőben Bíró szerezte meg a vezetést, Nagy Sándor 13-asból egyenlített, majd Zombori volt a gólszerző — ezúttal Kiss egyenlített. Utána ismét Bíró a góllöbő, sőt Szabó a hatodik gólt is megszerezte. Nagy már csak szépíteni tud, míg a végeredményt Bíró állította be. A DVSC csapata igen jó benyomást keltett és a megjelenteknek nagyon tetszett a kézilabda sport.

ÖKÖLVIVAS

Budapestten vasárnap fejezték be a II. osztályú ökölvívó bajnokságot. Ennek során az FTC 14:2 arányban győzött az NSC ellen, míg a Szabadkai VAK 9:4 arányban verte a Törökvs csapatát. A II. osztályú bajnokság végleges állása a következő: 1. Szabadkai VAK 5 pont. 2. FTC 4 pont. 3. Törökvs 3 pont. 4. NSC 0 pont. A Szabadkai VAK és FTC ezzel bejutott az első osztályba.

Nagyszabású ökölvívó viadal Debrecenben. Vasárnap délután 5 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében a debreceni hadtest leventéi nagyszabású ökölvívó versenyt rendeznek, amelyen a hadtest legjobb levente ökölvívói alkalmoznak egymásnak.

TENISZ

Zágrábban vasárnap fejezték be a két nemzet közötti teniszversenyt. A háromnapos verseny utolsó napján a két egyes került lebonyolításra. Ennek során Pallana 6:1, 6:4, 6:3 arányban győzött Katona ellen, ugyanakkor Aszóth 6:1, 6:2, 6:2 arányban verte a kitűnő formában lévő Matkócsit.

MEGHÍVÓ

A Csizmadia Árvesernak Szövetkezet I. év október 13-án, szerdán délután 3 órakor gyűléstermében Csapó-utca 17. sz. rendkívül közgyűlést tart, amelyre a tisztelt tagokat tisztelettel azzal hívja meg a Felügyelő Bizottság, hogy azon két-harmad többségnek föltétlen meg kell jelenni. Minden tag a saját érdekében feltétlenül megjelenni sziveskedjék.

Tisztelettel:

a Felügyelő Bizottság

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv felolvasása.
2. Felügyelő Bizottság jelenléte ügy a Székház eladási ügyében, valamint az ezzel kapcsolatos kérdésekben, a jelentés feletti döntés.
3. Az Elnökség lemondása.
4. Elnök, alelnök, jegyző választása.

5. Ügyészi tisztség betöltése és díjazásának megállapítása.
6. Két igazgatósági tisztség feletti döntés.
7. Indítványok.

Kérjük a pontos megjelenést!

RÁDIÓMŰSOR

SZEPTEMBER 28. KEDD.

BUDAPEST I.: 2.00: Rádiorádió Gábor táncgyűjtése. 3.00: Művészlemez. 3.45: Gyermekdélután. 4.15: A rádiózenekar műsorából. 5.00: Vegyesek a hányviselés szolgálatában. (Előadás.) 7.00: Táncezen. 8.00: Ballépés jobbra. (Ének, zene.) 8.55: Mezei Zsigmond műdalokat énekel. 9.20: A félhold uniója. (Előadás.) 9.35: J. S. Bach: Bünnösök, hozzád kiáltunk — korál előjáték. 10.40: Szórakoztató zene. — BUDAPEST II.: 7.00:

A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félévraportja. 7.25: Mai magyar szerzők. 8.10: Galay Gaibél Sándor verseiből ad elő. 8.20: Horváth Dudás József és cigányzenekara műzikál. — 9.20: Holéczy táncgyűjtés. — 9.45: Zenekari művek.

Közel 101 évig élt egy cigányzenész özevegye. Jánosalmán most lemették el özv. Nagy Jánosné, Csánky Terézi, egy cigányzenész özevegyét aki 100 évet és 8 hónapot élt. Soha beteg nem volt, aggkori gyengeség okozta halálát.

Főszerkesztő: Pelelős szerkesztő

Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja:

Alföldi Sajtóvállalat Kft.

Felelős kiadó:

Balogh István.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálcsy tizenhétéves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. f.: 28-72. 214

Levelezés

Elveszett f. hó 27-én reggel 8 órakor az állomásig zaktáról a fűtőházig egy széles arany karkötő. Mivel a szükséges lépéseket is megtehettem illetékes helyen kérem a megtalálót, aki utólag jött el felvenni, adjja le a karkötőt a fűtőház kezelőirodájában. Annál is inkább, mivel az illető megtalálót többben ismerik. 688

Háztartási alkalmazott

Kis háztartás minden munkájára keresünk — Diósgyőr-be — középkeresetű. Jelentkezni hétfőn, szerdán, pénteken 2-6-ig Csapó-u. 67. 646

Betöltendő állás nőknek

Lapkézbetűző nőket fixfizetéssel felvesszünk, jelentkezés a Debreczeni Újság Hajdúföld kiadói hivatalában. Ferenc József-út 56

Fix és jutalékra jömegyelenesű hölgyek és urak könnyű könyvtárvezetésre felvételnek. Ajánlatokat „Napi 50” jellegre kiadói hivatalba. 683

Betöltendő állás férflaknak

Lapkézbetűzőt azonnalra felvesszünk kiadói hivatalba. Jelentkezés egész nap. Piac-utca 56. szám alatt.

Kocsis, számolni tudó — elvételik. Teleki-u. 100. 668

Kézimunkásokat és tanulókat felvesszünk. Kiss úrszabószeg. Alföldi-palota. 689

Férfifodrászsegédet legmagasabb fizetésre alkalmaz, Balogh, Hatvan-u. 69. 684

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas-utca 2. 60

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. Veszék, eladok. Köváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becserezi vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Ekszer javítás, briliáns és ezüst beváltás. Hamis ékszer eladás. Pollák Endre aranyművesnél — Hatvan-utca 2. 76

Sírkövek műköből és termésköből mészsalak gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v

Bébi- és gyermekzoknik főzhető kivételben megrendelhető Pethő kézimunka iparában, Szent Anna-u. 10. Harisnyafejlesztés, talpalás. Női kötőanyagok készítése, összeállítása hozott anyagból is. Telefon 32-41.

Vattelin szükségletét szerezzé be Tóth Gábornál. Ferenc József-út 89. 658

Aranyat, ezüstöt s briliánt napj árban veszek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas-u. 2. 61

Használt ruha

Egy jó állapotban levő bőrtalpu sötétkék félfűzős 36-os cipő eladó. Küllő-u. 7. 661

Eladó ingóság

Prima asztaltűzhely új vizisttel eladó. József királyi herceg-utca 7. Ny

Bontásból fák, deszkák, lécek, tetőelemek, asztalos szerszámok eladók. József kir. herceg-utca 7. Ny

Eladó egy fekete valódi bőr, férfi bankjegytárcsa. Megtekinthető a kiadóhivatalban. 662

Eladó egy férfi 15 köves duble férfikaróra. Cim: Boeckai-tér 7. Ny

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Balthyány-u. 1. 405

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkívül. 573

Kereslet

Golyósprét, közepnagyságú, megvételre keresünk. József kir. hg-u. 16. Nyomda.

Ocska vasat, fémeket, gépet a legmagasabb áron veszek. Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 937

Hentesek és csészárosok figyelmébe! Csonthulladékot a legmagasabb napiáron veszek Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26-94. 936

Aranyat, ezüstmet, ékszerket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Vennék nagyobb házat éléjradékra. Esetleg eladót teljes ellátásra, gondozásra elvállalok, Gondozás, Nyíregyháza. Kereslet 7. 685

Hangszer

Zongora rövid, fekete, keresztbúros olcsón eladó. Hangolást, javítást legjobban, olcsón felelősséggel vállal Fonté, Varga-u. 32. 690

Butor

amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac u. 71. sz. 1966

Használt bútorokat, irodai berendezést, wert heimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 298 v. v

Modernháló, konyhaberendezés, kombinált szoba, rekamié, fotelek, szalon, divány eladó. Kosuth-utca 51. 71

Eladó ház

Ház eladó szép gyümölcsösrel a város legszebb részén, Mipekési-út 49. 643

Szőlő, gyümölcsös

Gyümölcsös egy szoba, konyhás lakással keresek megvételre azonnali készpénzfizetésre. Irásbeli ajánlatokat „Tízezer pengő” jellegre a kiadóba kérek. 732

Elveszett

Elvesztettem a Piac-u. és Deák Ferenc-téri útszakaszon vagy a Deák Ferenc utcai zsidótemplomban szeptember 26-án, vasárnap délután harangvirág alakú rubinköves aranytűmet. Becsületesen megtaláló 200 P jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban. Cim a kiadóban. 687

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.

Szalacsi Rácz Imre regénye:

A KERESZT

(19)

Azlan a leányra nézett, akinek a szemében semmi bűn nem égett, aki szűzi tisztaságában semmit nem akart többet, semmit azonkívül, amit természetes ösztöne parancsolt tizen-nyolc esztendő fejének, szívének. Nem mondhatta el, hogy mióta meglátta atyja satorában a magyar legényt, nem volt nyugta, hogy mindig leste, minden percben szeretett volna közelében lenni. Nem beszélhetett, nem tárhatta ki a lelkét, szívét, így tette azt, amit a szív parancsolt. Megesőkölt a fiút, aki könnyekig meghatva most érezte életében először, hogy nehéz, felette nehéz Krisztus Úr igáját hordani az emberek között alig húsz esztendő fejjel. Megfogta a leány kezét, gyengéden megsimogatta, aztán csendesen mondta:

— Elj boldogul és mond meg a neved, hogy imádkozhassam érted a mi megértő és megbocsátó Istenünk kegyelmeért!...

— Tavasz virágnak nevezett el az apám!

— Elj boldogul, Tavasz virág!... — indult el Emre a tatár szolga mellett poroszkáló Péter atya után és nem tudta, haj, de hogy is tudta, hogy nemcsak az ő szíve nehéz a butól, gondtól, nem tudta, hogy az, akit ott hagyott, az többet tudott már az életből és annak iratlan törvényeiből, mert az már merete vallani, merete kimondani, hogy szereti azt, akit emberi számítás szerint soha többé nem fog látni ebben az életben, de akinek szelid arca, özekre emlékeztető szép szeme a sirjáj fogja elkövetni, ha száz évet él is meg ebben az életben...

Az apró tatár ló fürgén szedte a lábait, a szolga se volt rest, így a két magyarnak is szietnie kellett. Egyideig birták is a friss járást, de végre megszólalt Péter atya:

— Te, Zák fiam, nagyon gyorsan megyünk mi, az én lábaim már nem bírják olyan gyorsan a menést!

— Jaj, hogy szóltál, uram, én azért vagyok, hogy titeket kiszolgáljalak!... — hajlott a földig a tatár, akinek arcát akkor csüfítették el, amikor eladták a krimi vásáron. Az, akinek ilyen arca van, nem vágyik a szabadságra, ha megszökik, az első szállásnál újat állják, mert nyilvánvaló, hogy szökött rabszolga. Így soha más útja nem lehet, mint járni urai kedvében, hogy az élet morzsáihoz hozzájuthasson...

— Ha úgy gondolsz, hogy elegendő jöttél, te is szólj, fiam, mi nem akarunk tulságosan igénybe venni!...

— Titeket, uram, szívesen szolgáljak, bár uramra sincs panaszom. Elvégezem a reám bízottat, aztán megkapom azt, ami nekem jár...

— Mióta ismered a mi Istenünket? — kérdezte átmenet nélkül Péter atya.

A tatár egy pillanatig megállt, hűséges szemében félelem lobbant meg, szólni akart, de nem hagyta a pap:

— Egy szót se, az első héten láttam rajtad, hogy keresztény vagy. Úgy, ahogy te néztél reánk, csak keresztény ember becsüli meg Isten szolgáját!...

— Valóban az vagyok, uram, kicsi gyermekkoromtól fogva. Engem, boldogtalan gyermeket, apám adott el bolgár kereskedőknek, akik felváltgát ugyan az arcom, megcsontították a fülem, orrom, de kereszténynek neveltek. Mikor a kunok rajtaütöttek a bolgárok földjén, én Törtel úrhoz kerültem, azóta nála vagyok!...

— Mikor történhetett ez?

— Nem számolom én, uram, a tavaszokat, nyarakat, csak azt, hogy egyszer lássam valóban Krisztus Urat, amint azt nekem megígérték a pap urak annyiszor!...

— Bizony, bizony mondom neked — fordult ifjú társa felé Péter atya —, ha nekünk adatott volna ilyen hitünk, mint ennek a szegény tatárnak, valóban el tudnánk mozgatni a hegyeket is helyükről...

— Ez a terület már Dósa úr földje — intett széjjel csonka ujjával a tatár, amikor néhány nyíllövésnyire elhagyták a nádast.

— Honnan ismered ilyen jól a földet?

— Az egyik szállásán bolgárok vannak, akikkel én gyakran találkozom, mivel nyelvüket csak én beszélem a kun taborban. Ha vita támad a föld, legelő, vagy jószág körül, akkor én intézem el. Látnod, atyám, ott szürkésen kéklik a Dósa úr csere-erdeje. Tenger sok disznaja túrja ott az avarl, ropogtatja a makkot, de mi most más irányban megyünk, hogy közelebb érjünk szállást...

— Mutasd meg a pontos irányt, aztán menj Isten segítségével te is uradhoz!...

— Túrj még egy keveset magatok mellett, pap úr, mert ez a föld nagyon csodák am, aztán tegnap ismét azt a hírt hozták éppen Dósa úr földjéről, hogy újra farkasok garázdálkodnak a falkák között — hajlott meg alázatosan a tatár.

— Sokat kell még mennünk, hogy szállásra találjunk?

— Most a hóban nehéz a járás, nyáron, ha elkerüljük a lápot, napkelte napdelelésig eljuttatom oda mindig!...

— Ezek szerint jól bent leszünk az éjszakában, mire elérjük!...

(Folyt. köv.)